REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Sofinancira Evropska unija

9. nacionalna konferenca

DIDAKTIKA UČENJA NA PROSTEM

POVZETKI PRISPEVKOV

konferenčno gradivo

CŠOD Prvine in CŠOD Gorenje

26. 6. 2025

Krepitev kompetenc strokovnih in vodstvenih delavcev na področju vodenja inovativnega vzgojno-izobraževalnega zavoda v obdobju od 2024 do 2028

Povzetki prispevkov 9. nacionalne konference, konferenčno gradivo

Didaktika učenja na prostem

26. junij 2025
Čemšenik in Gorenje, Slovenija, 2025

Odgovorna oseba
Branko Kumer, direktor CŠOD

Izdal
CŠOD, Frankopanska ulica 9, 1000 Ljubljana, www.csod.si, info@csod.si

Leto izdaje 2025

Izdaja
E-oblika

Organizacijska skupina:
Irena Brajkovič
Klavdija Dolinar Novak
Mirjana Jesenek Mori
Irena Kokalj
Dejan Putrle
Meta Vončina Gnezda
Simona Žibert Menart
Zoran Petrov

9. nacionalna konferenca

Didaktika učenja na prostem

CŠOD Prvine, 26. 6. 2025

PROGRAM

8.00	**Prihod in registracija udeležencev** Kava, čaj
9.00	**Zelena predavalnica – 3. nadstropje** **Moderatorka: Irena Brajkovič**
	Uvodni pozdrav Informacije o poteku konference
9.10	**Dr. Gregor Torkar, Pedagoška Fakulteta v Ljubljani, predavanje** Vloga pouka na prostem v luči prenove učnih načrtov in katalogov znanj v Sloveniji

	Rumena predavalnica pritličje levo *Moderatorka:* *Irena Brajkovič*	**Modra predavalnica pritličje desno** *Moderator:* *Dejan Putrle*	**Zelena predavalnica na prostem/3. nadstropje** *Moderatorka:* *Klavdija Dolinar Novak*
10.00	**Urška Valenčič**	**Tadeja Nemanič**	**Anja Podojsteršek**
	Matematika izza zidov - učimo se zunaj	Pobeg iz Divjega potoka	Gozdni torki
10.30	**Petra Orož**	**Nejc Plankar**	**Tina Sladič**
	Prvošolska matematika in opismenjevanje v gozdu	Prepoznavanje drevesnih vrst na šolskem prostoru s pomočjo tabličnega računalnika	Učimo se zunaj
11.00	**Aleš Prapertnik**	**Kristina Košir**	**Sandra Kapus**
	Matematični izzivi v naravi	Športni dan po polhovih stopinjah	Usvajanje vrednot skozi gibanje in naravo
11.30	**Simona Picelj**	**Daniela Spevan**	**Tina Fabijan**
	Poučevanje angleščine v 1. in 2. razredu v gozdu in na šolskem igrišču	Od izkušnje do knjige: medpredmetna povezanost z izkustvenim učenjem v naravnem okolju	Nova vrsta na preizkušnji **delavnica zunaj 11.30 - 12.15** **začetek pri spodnjem vhodu**
12.00	**Simona Grobin**	**Katarina Konda**	
	Igriva angleščina na prostem	Likovna pesem	**Tamara Krulec**
12.30	**Sabina Stopar**	**Nina Kump Papić**	Velika gozdna igra in pravljična joga **delavnica zunaj 12.15 - 13.00** **začetek pri spodnjem vhodu**
	Lipina avantura	Reklama iz gozda in orientacija	
13.00	**Kosilo**		

	Rumena predavalnica pritličje levo *Moderatorka:* *Irena Brajkovič*	Modra predavalnica pritličje desno *Moderator:* *Dejan Putrle*	Zelena predavalnica na prostem/3. nadstropje *Moderatorka:* *Klavdija Dolinar Novak*
14.00	**Tina Bevk**	**Maja Berčon**	**Nataša Planinc**
	Eko dan v okolici šole	Pomlad po dolgem in počez	Spoznavanje uporabnih rastlin **delavnica zunaj 14.00 - 14.45** **začetek pri spodnjem vhodu**
14.30	**Fanika Strojin**	**Romina Bensa Tomšič**	
	Ločuj in Zemljo varuj	Skupaj z naravo	**Kristina Šegel**
15.00	**Eva Tomšič**	**Kaja Krt**	
	Trajnostna vzgoja otrok za trajnostni razvoj	Igrivo učenje v naravi: Načrtovane dejavnosti za 1. razred	Drevesa naša mogočna starostna živa bitja **delavnica zunaj 14.45 - 15.30** **začetek pri spodnjem vhodu**
15.30	**Maja Vičič Jagodnik**	**Andreja Jelinčič**	**Sara Krošelj**
	Pot do branja v naravi	Rumeno čudo	Dokazi in osumljenci na Lintverjevi poti **delavnica zunaj 15.30 - 16.15** **začetek pri spodnjem vhodu**
16.00	**Alenka Zapušek**	**Tina Macur**	
	Iskanje zakopane zgodbe	Branje za otroške sanje	**Mateja Gričar Jelševar**
16.30	**Tina Koščak**	**Marjeta Haunholter**	Beremo za zmago: Ko se črke srečajo s športom **delavnica zunaj 16.15 - 17.00** **začetek pri spodnjem vhodu**
	Ustvarjalni gib med drevesi	Gozdna kopel v predšolskem obdobju	

	Zelena predavalnica – 3. nadstropje **Moderatorka: Irena Brajkovič**
17.00	**Poročila moderatorjev** **Zaključek konference** **Evidentiranje prisotnosti in podpisi**

Nacionalna konferenca poteka v okviru projekta Krepitev kompetenc strokovnih in vodstvenih delavcev na področju vodenja inovativnega vzgojno-izobraževalnega zavoda v obdobju od 2024 do 2028, ki ga sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada plus in Republika Slovenija.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

I FEEL SLOVENIA

Sofinancira Evropska unija

ČŠOD
CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

9. nacionalna konferenca
Didaktika učenja na prostem

CŠOD Gorenje, 26. 6. 2025

PROGRAM

8.00	**Prihod in registracija udeležencev** Kava, čaj		
8.45	**Predavalnica 1. nadstropje** **Moderatorka: Mirjana Jesenek Mori**		
	Uvodni pozdrav Informacije o poteku konference		
	Branko Kumer, MSc, direktor CŠOD: Pozdrav		
	Rumena predavalnica **pritličje levo** *Moderatorka:* *Meta Vončina Gnezda*	**Modra predavalnica** **pritličje desno** *Moderatorka:* *Simona Žibert Menart*	**Predavalnica** **1. nadstropje** *Moderatorka:* *Mirjana Jesenek Mori*
9.00	**Jasna Medvešek Butinar**	**Urša Makovec**	**Maja Gradinjan**
	Gusarska skrivna pot	Orientacija kot ura športa ali dan dejavnosti od 1. do 5. razreda OŠ	Gibanje po gozdu kot pot in dogodivščina
9.30	**Jurij Bizjak**	**Matej Gec**	**Katja Gorenčič**
	Učenje na prostem z umetno inteligenco: Identifikacija zdravilnih rastlin za dijake s posebnimi potrebami	Znajdi se sam - raziskovanje Kolovrata	Učilnica brez sten; ko angleške besede oživijo na gugalnici.
10.00	**Irena Dular**	**Irena Burja**	**Nastja Zidanšek**
	Učenci kot soustvarjalci spletnih zemljevidov	Trajnostno raziskovanje skritih kotičkov domačega kraja	Poučevanje angleščine na prostem v 1. triletju
10.30	**Kaja Podgoršek**	**Mojca Rutar**	**Andreja Škulj**
	Med naravo in zaslonom: Digitalna orodja v podporo učenju angleščine na prostem	Smetka ne smeti več	Učenje v gozdu
11.00	**Polona Križnič Čebron**	**Polona Javorski Korošec**	**Tina Stopar**
	Na lovu za polži	Eko detektivi	Orientacija v gozdu: sodobni pristopi in igrivo učenje za prvošolčke
11.30	**Klavdija Živko Pal**	**Janja Milošič**	**Andreja Gospodarič**
	Po poteh kulturne dediščine	Izvajanje ur dodatne strokovne pomoči v učilnici na prostem	Gozd - naša učilnica na prostem
	Predavalnica 1. nadstropje **Moderatorka: Mirjana Jesenek Mori**		
12.00	**Dr. Gregor Torkar, Pedagoška Fakulteta v Ljubljani, predavanje** Vloga pouka na prostem v luči prenove učnih načrtov in katalogov znanj v Sloveniji		
13.00	**Kosilo**		

	Rumena predavalnica pritličje levo *Moderatorka:* *Meta Vončina Gnezda*	Modra predavalnica pritličje desno *Moderatorka:* *Simona Žibert Menart*	Predavalnica 1. nadstropje *Moderatorka:* *Mirjana Jesenek Mori*
14.00	**Nina Pišek**	**Nataša Štebe**	**Rok Ozebek**
	Gozdni casino – igre za srečo	Na gozdni stezi smo našli...	Kroglica, kam bežiš? **delavnica zunaj 14.00 - 14.45**
14.30	**Marjana Strgar**	**Špela Adler**	
	Po mostovih Ljubljanice	Potep s škrati: Skrb za gozd	**Saša Šeško**
15.00	**Dušanka Štamfelj**	**Barbara Zupančič**	
	Kdor bere, zmaguje!	Moj zaklad	Gibam in si zapomnim **delavnica zunaj 14.45 - 15.30**
15.30	**Andreja Selak**	**Katja Polajnar**	**Urša Urbanija**
	Jezik in sporazumevanje pri učenju na prostem	Iskanje besed v naravi in pripovedovanje pravljic	Gozd kot učilnica: Priložnost za inovativne pedagoške pristope **delavnica zunaj 15.30 - 16.15**
16.00	**Tanja Črnivec**	**Laura Strah**	
	V naravnem okolju je tudi branje lažje	Višje, hitreje, močneje	**Darja Starc**
16.30	**Tomaž Žugelj**	**Maša Primožič**	
	Zgodba iz samostalnikov	Pod krošnjami besed	Razredna ura na zraku **delavnica zunaj 16.15 - 17.00**

	Predavalnica 1. nadstropje Moderatorka: Mirjana Jesenek Mori
17.00	**Poročila moderatorjev** **Zaključek konference** **Evidentiranje prisotnosti in podpisi**

Nacionalna konferenca poteka v okviru projekta Krepitev kompetenc strokovnih in vodstvenih delavcev na področju vodenja inovativnega vzgojno-izobraževalnega zavoda v obdobju od 2024 do 2028, ki ga sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada plus in Republika Slovenija.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

I FEEL SLOVENIA

Sofinancira Evropska unija

Kazalo

Potep s škrati: Skrb za gozd ... 9
Skupaj z naravo ... 10
Pomlad po dolgem in počez ... 11
Eko dan v okolici šole ... 12
Učenje na prostem z umetno inteligenco: Identifikacija zdravilnih rastlin za dijake s posebnimi potrebami ... 13
Trajnostno raziskovanje skritih kotičkov domačega kraja ... 14
V naravnem okolju je tudi branje lažje ... 15
Učenci kot soustvarjalci spletnih zemljevidov ... 16
Nova vrsta na preizkušnji ... 17
Znajdi se sam - raziskovanje Kolovrata ... 18
Učilnica brez sten; ko angleške besede oživijo na gugalnici. ... 19
Gozd - naša učilnica na prostem ... 20
Gibanje po gozdu kot pot in dogodivščina ... 21
Beremo za zmago: Ko se črke srečajo s športom. ... 22
Igriva angleščina na prostem ... 23
Gozdna kopel v predšolskem obdobju ... 24
Eko detektivi ... 25
Rumeno čudo ... 26
Usvajanje vrednot skozi gibanje in naravo ... 27
Likovna pesem ... 28
Ustvarjalni gib med drevesi ... 29
Športni dan po polhovih stopinjah ... 30
Na lovu za položi ... 33
Dokazi in osumljenci na Lintverjevi poti ... 34
Igrivo učenje v naravi: Načrtovane dejavnosti za 1. razred ... 35
Velika gozdna igra in pravljična joga ... 36
Reklama iz gozda in orientacija ... 37
Branje za otroške sanje ... 38
Orientacija kot ura športa ali dan dejavnosti od 1. do 5. razreda OŠ ... 39
Gusarska skrivna pot ... 40
Izvajanje ur dodatne strokovne pomoči v učilnici na prostem ... 41
Pobeg iz Divjega potoka ... 42
Prvošolska matematika in opismenjevanje v gozdu ... 43
Kroglica, kam bežiš? ... 44

Poučevanje angleščine v 1. in 2. razredu v gozdu in na šolskem igrišču 45
Gozdni casino – igre za srečo 48
Spoznavanje uporabnih rastlin 49
Prepoznavanje drevesnih vrst na šolskem prostoru s pomočjo tabličnega računalnika 50
Med naravo in zaslonom: Digitalna orodja v podporo učenju angleščine na prostem 51
Gozdni torki 52
Iskanje besed v naravi in pripovedovanje pravljic 53
Matematični izzivi v naravi 54
Pod krošnjami besed 55
Smetka ne smeti več 56
Jezik in sporazumevanje pri učenju na prostem 57
Učimo se zunaj 58
Od izkušnje do knjige: medpredmetna povezanost z izkustvenim učenjem v naravnem okolju 59
Razredna ura na zraku 60
Orientacija v gozdu: sodobni pristopi in igrivo učenje za prvošolčke 63
Lipina avantura 64
Višje, hitreje, močneje 67
Po mostovih Ljubljanice 68
Ločuj in Zemljo varuj 69
Drevesa naša mogočna starostna živa bitja 70
Gibam in si zapomnim 71
Učenje v gozdu 74
Kdor bere, zmaguje! 75
Na gozdni stezi smo našli 76
Trajnostna vzgoja otrok za trajnostni razvoj 77
Gozd kot učilnica: Priložnost za inovativne pedagoške pristope 78
Matematika izza zidov - učimo se zunaj 79
Pot do branja v naravi 80
Iskanje zakopane zgodbe 81
Poučevanje angleščine na prostem v 1. triletju 82
Moj zaklad 83
Po poteh kulturne dediščine 84
Zgodba iz samostalnikov 85

Potep s škrati: Skrb za gozd

Špela Adler

OŠ Mengeš

Področje: Trajnostni razvoj in učenje na prostem

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Otroci zelo radi raziskujejo sebe in svet naokoli ter se tako tudi učijo. Radovednost jih žene v nova spoznanja, ki jih pridobivajo tako, da stvari vidijo, jih preizkusijo, tipajo, vohajo. Nad sprehodi otroci navadno niso navdušeni, če pa jim rečemo, da gremo na pustolovščino, bodo zagotovo bolj motivirani ter bodo izkazali več zanimanja za raziskovanje narave in svoje okolice. Dejavnost "Potep s škrati: Skrb za gozd" je pravljična učna ura na prostem, ki učence skozi pripoved o škratih uči gozdnega bontona in ekološke ozaveščenosti. Učenci sledijo pismu varuhinje škratov, ki jih vodi po gozdu. Ob škratovih hiškah spoznajo skrb za rastline, tiho vedenje, zaščito živali in pobiranje smeti, kar izvajajo z otipavanjem narave, šepetanjem in čiščenjem gozda. Zaključijo s prisego malih varuhov gozda. Dejavnost združuje slovenščino, naravoslovje, družboslovje in gibanje, uporablja pa pripovedovanje, raziskovalno učenje in problemsko usmerjene naloge. Skozi pripovedi, razprave in praktične naloge dejavnost spodbuja domišljijo, gibanje in ekološko odgovornost. Dejavnost spodbuja celostno učenje z medpredmetnimi povezavami, krepitvijo domišljije in ekološke zavesti. Praktične naloge, kot je pobiranje smeti, učence aktivno vključijo, gibanje na prostem pa poglobi povezanost z naravo. Ugotovitve so prenosljive: ekološka ozaveščenost se aplicira na recikliranje, domišljija na pripovedovanje pravljic, odgovornost pa na družbeno angažiranost. Dejavnost je prilagodljiva za različne starosti in okolja, temelji na vrednotah skrbi, ustvarjalnosti in sodelovanja, kar prispeva k vzgoji okoljsko zavednih posameznikov. V prispevku je predstavljena Pravljična učna pot, ki smo jo z učenci izvedli v gozdu, ki se nahaja v neposredni bližini naše osnovne šole. Predstavljeno bo tudi kako smo kulturno dediščino našega kraja in gozdni bonton vpletli v pravljice in zgodbe o škratih.

Skupaj z naravo

Romina Bensa Tomšič

Vrtec Nova Gorica

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Skupaj z naravo (starost otrok 4 – 6 let)
Narava najboljša učiteljica. Zato otrokom nudimo priložnosti, preko katerih lahko svobodno raziskujejo, se gibajo, igrajo in se učijo skozi pristne izkušnje. Z dejavnostmi na prostem jim omogočamo, da ponovno začutijo stik z naravo ter doživijo otroštvo, polno gibanja, ustvarjalnosti, druženja in notranjega miru.
To dosegamo na dva načina:

- s popoldansko dejavnostjo Gozdni škrat, ki otrokom ponuja doživljanje gozda skozi igro, raziskovanje, pripovedovanje in ustvarjanje,
- ter z dopoldanskim obiskom gozda.

Dopoldanski obisk gozda je namenjen predvsem prosti igri, kjer imajo otroci možnost samostojnega raziskovanja, gibanja in ustvarjanja v skladu s svojimi interesi in trenutnim razpoloženjem.
Naše dejavnosti otrokom vračajo tisto, kar jim je sodobni način življenja pogosto odvzel – pristen stik z naravo, prostor za domišljijo, svobodno igro in občutek skupnosti. Ob tem se razvijajo njihove telesne, socialne, čustvene in kognitivne sposobnosti, hkrati pa se krepi zavest o pomenu narave za življenje.
Dejavnosti vključujejo več vsebinskih sklopov:
- Gibalne naloge v naravi
Otroci se spodbujajo k telesni aktivnosti skozi izzive, kot so vzpon na hrib, ohranjanje ravnotežja, metanje naravnih predmetov in igra križec-krožec iz vej, elementarne gibalne igre v naravi.
- Raziskovanje in opazovanje
S pomočjo naloge »kaj nam skrivajo gozdna tla« otroci razvijajo čutno zaznavanje, radovednost, opazovanje in sodelovanje v skupini.
- Spomin, pozornost
Igra Kaj je bilo in kaj je izginilo? spodbuja koncentracijo, sposobnost opazovanja in logično mišljenje.
- Ustvarjanje v naravi in z naravnimi materiali
Oblikovanje različnih podob z naravnimi materiali, spodbujajo domišljijo in ustvarjalnost.
- Spodbujanje komunikacije in jezikovnega razvoja
Zgodbe s kamenčki, poslušanje zgodb v naravnem okolju predstavljajo temelj za kasnejše branje in pisanje.
- Orientacija in sodelovanje
Med orientacijskim pohodom otroci iščejo skrite predmete, rešujejo naloge, premagujejo strah ter sodelujejo v skupinskih igrah, kjer razvijajo prostorsko predstavo in veščine timskega dela.
- Čustveni stik z naravo
Pogovor z drevesom, priprava pogostitve za živali in tiho opazovanje naravnega okolja spodbujajo empatijo, povezanost z živim svetom in spoštovanje do narave.
Skupaj z naravo rastemo – v znanju, gibanju, spoštovanju in veselju.

Pomlad po dolgem in počez

Maja Berčon

OŠ Stična, Podružnična šola Višnja Gora

Področje: Trajnostni razvoj in učenje na prostem

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Želja vsakega učitelja je, da bi bilo znanje, ki ga predamo učencem, trajno in uporabno. Želimo si, da otrok posredovano snov razume, jo povezuje in razloži s svojimi besedami. Želimo, da učenec svoje znanje zna uporabiti v različnih situacijah – tako v vsakdanjem življenju kot tudi pri reševanju novih problemov in izzivov v povezovanju z drugimi področji. Če si je otrok znanje pridobil sam, ga izkusil in preizkusil, si ga bo veliko verjetneje trajno zapomnil in ga imel za svojega. Ko je znanje povezano z osebnimi doživetji, občutki (npr. z navdušenjem, z radovednostjo), bo posamezniku zagotovo ostalo dlje v spominu. Nenazadnje pa pravo znanje ni končno – otrok ga zna nadgrajevati, raziskovati naprej in povezovati z vedno novimi informacijami.
Cilj naših aktivnosti je bil sedemletnike v drugem razredu čim bolje opremiti z znanjem o pomladi. Če želimo, da si otroci o tako širokem pojmu, kot je pomlad, čim več zapomnijo, se moramo poučevanja lotiti celostno, izkustveno, raznoliko in zabavno, saj otroci pri tej starosti svet okoli sebe najbolje razumejo skozi čute, gibanje in konkretne izkušnje. Učenci so se zato za 3 tedne spremenili v prave pomladne raziskovalce. Začelo se je z raziskovanjem predznanja, z razumevanjem pojavov, ki pripeljejo do toplejših dni, nadaljevalo se je z opazovanjem sprememb v naravi, z iskanjem znanilcev pomladi ob uporabi moderne tehnologije, z opazovanjem ptic, sledilo je sajenje in opazovanje rasti rastlin pod različnimi pogoji, vse skupaj pa se je prepletalo s poglabljanjem znanja z medpredmetnim povezovanjem z različnimi učnimi in praktičnimi trajnostnimi dejavnostmi.

Eko dan v okolici šole

Tina Bevk

OŠ Draga Bajca Vipava

Področje: Trajnostni razvoj in učenje na prostem

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Na Osnovni šoli Draga Bajca Vipava se zavedamo pomena varovanja narave in izobraževanja mladih o trajnostnem načinu življenja. Zato vsako šolsko leto organiziramo naravoslovni dan za učence šestih razredov, ki je namenjen okoljevarstveni tematiki. Osrednji cilj tako imenovanega »Eko dneva« je, da učenci skozi praktično delo, timsko sodelovanje in izkustveno učenje razvijajo zavest o varovanju okolja in spoštovanju narave, pridobivajo uporabna znanja ter se učijo odgovornega in kulturnega odnosa do narave, okolice šole, sočloveka in sebe ter kako kot posamezniki prispevati k bolj zdravemu življenju.
Dejavnosti so bile raznolike in praktično naravnane – od ločevanja in zbiranja odpadkov, obiska komunalne službe in čistilne naprave, zasaditve visoke grede, urejanja igrišča, do ustvarjanja izdelkov iz odsluženih odpadnih materialov in izdelave kopalnih soli. Učenci so v okviru delavnic raziskovali, razvrščali, tekmovali, ustvarjali in sodelovali, hkrati pa so se učili trajnostnega razmišljanja in skupinskega dela.
Pomemben poudarek je bil tudi na medpredmetnem povezovanju, saj so bile vsebine usklajene s cilji osnovnošolskih predmetov. Učitelji so uporabili različne sodobne pristope, kot so problemski pouk, timsko delo ter učenje z izkušnjami. S tem smo prispevali k razvoju kompetenc za trajnostni razvoj, kritično mišljenje in odgovorno ravnanje.
Učenci so s pomočjo pridobljenega znanja aktivno soustvarjali dogajanje, kar je vplivalo tudi na njihovo večjo zavzetost in motivacijo. Eko dan je pustil pozitiven vtis tako na učencih kot tudi na šolski in lokalni skupnosti ter okolici šole, ki je po zaključku dneva bila bistveno bolj urejena. Praktične izkušnje so postale temelj za trajno naravnano ravnanje mladih generacij in pokazatelj, da lahko tudi majhne spremembe vodijo k velikemu učinku.

Učenje na prostem z umetno inteligenco: Identifikacija zdravilnih rastlin za dijake s posebnimi potrebami

Jurij Bizjak

Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana

Področje: Digitalna tehnologija in učenje na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Prispevek predstavlja inovativen didaktični pristop k učenju na prostem, namenjen dijakom s posebnimi potrebami v srednjem poklicnem izobraževanju. Aktivnost poteka na zapuščenem travniku v bližini šole v maju in juniju, ko je motivacija dijakov pogosto nizka. Dijaki, ki imajo različne motnje (ADHD, avtizem idr.), s pomočjo mobilne tehnologije in umetne inteligence (Grok) identificirajo zdravilne in užitne rastline, kot so trpotec, rman, trpotec, regrat in kamilica. Naloga spodbuja raziskovalno učenje, medpredmetno povezovanje (biologija, kemija, gospodinjstvo) in praktično uporabo znanja. Po terenskem delu dijaki v šoli napišejo seminarsko nalogo, v kateri analizirajo zdravilne učinke rastlin in njihovo uporabo v prehrani. Prispevek izpostavlja, kako učenje na prostem poveča motivacijo, spodbuja samostojnost in krepi socialne veščine. Evalvacija aktivnosti kaže, da dijaki pokažejo večje zanimanje za naravoslovje, izboljšajo digitalne kompetence in razvijejo odgovoren odnos do narave. Pristop je prenosljiv na druge šolske kontekste, saj je prilagodljiv, stroškovno učinkovit in spodbuja vključenost vseh učencev, ne glede na njihove specifične potrebe. Ugotovitve poudarjajo potencial učenja na prostem za celostni razvoj dijakov s posebnimi potrebami, hkrati pa ponujajo model za integracijo sodobnih tehnologij v didaktiko.

Trajnostno raziskovanje skritih kotičkov domačega kraja

Irena Burja

OŠ prof. dr. Josipa Plemlja, Bled

Področje: Trajnostni razvoj in učenje na prostem

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Poznavanje znamenitosti domačega kraja ima za učence pomembno vzgojno-izobraževalno vrednost, saj prispeva h krepitvi občutka pripadnosti skupnosti, razvijanju identitete ter spoštovanja do naravne in kulturne dediščine. V okviru razširjenega programa in vsebin, povezanih s trajnostnim razvojem, smo z učenci prvih razredov izvedli več popoldanskih raziskovalnih pohodov po manj znanih, a dragocenih območjih Bleda in njegove okolice.

Namen dejavnosti je bil spodbujati spoštovanje do kulturne dediščine, razvijati zavest o pomenu varovanja okolja ter učence navdušiti za aktivno raziskovanje domačega kraja na trajnosten način. Izognili smo se klasičnim turističnim točkam in izbrali poti, ki omogočajo stik z naravo in zgodovino v bolj umirjenem okolju.

Med dejavnostmi smo obiskali vas Grad, kjer smo raziskovali grajske poti, pri čemer so učenci spoznali grajsko hladilnico, ostanke vrtov, gospodarskih poslopij, vodno črpalko ter spomenik Adolfu Muhru. V vasi Bohinjska Bela smo prehodili Godrnjačevo pot, ki je učence pritegnila z legendo o medvedu in različnimi aktivnimi nalogami v prijetnem naravnem okolju. Graščina Grimšče in hrib Turnč s cerkvico sv. Andreja sta nam ponudila vpogled v lokalno zgodovino in naravne posebnosti. Vila Bled z Belvederjem pa je izpostavila pomen kraja v širšem, tudi mednarodnem kontekstu.

Poseben poudarek smo namenili tudi obisku čistilne naprave, kjer so učenci na razumljiv način spoznali delovanje sistema čiščenja odpadnih voda ter pomen skrbi za čisto okolje, zlasti za ohranjanje kakovosti pitne vode in vodnih virov.

Za simboličen zaključek smo se z učenci popeljali s tradicionalno pletno po Blejskem jezeru, kar je bilo tako prijetno doživetje kot tudi bogata izkušnja.

Vsi ogledi in dejavnosti so bili izvedeni trajnostno – na okolju prijazen način. Kljub temu da so bile mnoge lokacije od šole oddaljene več kilometrov, smo pomemben del poti opravili peš. Kjer to ni bilo mogoče, smo pot kombinirali z uporabo redne šolske avtobusne linije, skirojev ali turističnega vlakca. Izvedene dejavnosti so učencem omogočile celostno učenje skozi gibanje, raziskovanje in sodelovanje. Ob tem so razvijali odgovoren odnos do okolja ter pridobivali pomembne izkušnje za zdrav in trajnosten način življenja.

V naravnem okolju je tudi branje lažje

Tanja Črnivec

OŠ Stična, Ivančna Gorica

Področje: Spodbujanje bralne pismenosti pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Branje v naravi spodbuja intenzivno podoživljanje zgodb in razvoj domišljije. K temu pripomorejo naravni elementi in zvočna kulisa.
Z učenci smo odšli na sprehod. Pripomogel je k večji zbranosti. Poiskali so skrivni predmet in skrivno besedo »vid«, ki je bila oblikovana iz vej. Sledil je pogovor o pomenu vida, slepoti in o izzivih, s katerimi se srečujejo slepi.
V dvojicah so po poglavjih prebrali zgodbo o Kamilu, ki gleda z rokami. Z branjem so utrjevali bralne veščine. Z naravnimi materiali so oblikovali scenski prostor. Dramatizirali so vsebino zgodbe in premagovali strah pred nastopanjem. Spoznali so Braillovo pisavo. V dvojicah so sestavili besedo z naravnimi materiali v Braillovi pisavi in jo predstavili drugi dvojici. Ta je ugotovila, katera beseda je zapisana. S čutno potjo so krepili medsebojno zaupanje. S prevezo čez oči so pustili sošolcu, da ga vodi do vrvi, na kateri so bili pritrjeni naravni elementi. Prepoznavali so naravne materiale s tipom, sluhom in vohom. Pogovorili smo se o doživljanju sveta slepih. Izvedli smo igro, v kateri je učenec prepoznal svojega sošolca s tipom ali poslušanjem. Dejavnost je temeljila na zaupanju, komunikaciji, orientaciji, hkrati pa je vključevala elemente senzornega učenja.
Branje v naravnem okolju spodbuja radovednost, kreativnost in izboljšuje koncentracijo. Omogoča tudi fizično aktivnost. Težave se kažejo pri učencih, ki imajo šibko koncentracijo, zato je nujno potrebno, da delo v naravnem okolju izkusijo večkrat. Za uspešno načrtovanje učenja na prostem morajo biti aktivnosti dobro načrtovane in prilagojene vremenskim razmeram.

Učenci kot soustvarjalci spletnih zemljevidov

Irena Dular

OŠ Mirna

Področje: Digitalna tehnologija in učenje na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Izbrane aktivnosti, katere z učenci izvajamo na prostem, temeljijo na aplikacijah s spletišča Uporabna geografija, ki so jo razvili geografi z Oddelka za geografijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani, med učitelje in ostalo zainteresirano javnostjo pa jo širi Društvo učiteljev geografije Slovenije. Namenjena je vsem učencem, dijakom, študentom, učiteljem in širši javnosti. Spletišče se lahko uporablja pri delu v šoli, med študijem, ali pri iskanju odgovorov na različna vprašanja v vsakdanjem življenju. Cilj prispevka je seznaniti pedagoško in širšo zainteresirano javnost s spletiščem, ki se lahko uporabi v različnih okoljih z različnimi cilji.

Zaradi vsesplošne uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije je njena raba v procesu poučevanja neizbežna. Mobilni telefoni so postali del vsakdana naših učencev. Zato menim, da jih je z jasnim učnim ciljem smiselno uporabiti tudi med poukom. Uporaba telefonov je na naši šoli vseskozi prepovedana, na kar so se učenci navadili brez težav. Telefone pa lahko uporabljajo v didaktične namene in takrat rabo telefonov tudi vnaprej napovemo.

Bistvo predstavljenih aplikacij so interaktivni zemljevidi Slovenije, v katere učenci s pomočjo mobilnih naprav vpisujejo svoje ugotovitve na podlagi terenskega raziskovanja in tako sooblikujejo ter dopolnjujejo skupni zemljevid, ki je dostopen vsem uporabnikom. Zemljevidi oziroma aplikacije prikazujejo različne tematike: Lokalne zanimivosti, Invazivke, Konfluence, Za boljši kraj, Lokalna oskrba, Vodni viri, Terensko proučevanje prsti, Funkcionalno razvrednotena območja, Ovire za gibalno prikrajšane, Lokalna pridelava hrana, Šolski vrtovi, Najlepši razgledi, Pot do šole, Potovanja in izleti.

Te aplikacije učence, dijake in študente spodbujajo k aktivnemu interdisciplinarnemu raziskovanju bližnje ali bolj oddaljene pokrajine, natančnemu opazovanju izbranih elementov pokrajine, osmišljanju naravnih in družbenih pojavov v pokrajini, kritičnemu mišljenju ter aktivnemu državljanstvu. Omogočajo soustvarjanje skupnega produkta, kjer lahko zainteresirana javnost najde najrazličnejše uporabne podatke. Znanje, ki ga učenci pridobijo z raziskovanjem terena in ob tem tudi literature, prenašajo naprej svojim družinam, sošolcem, prijateljem, učiteljem in drugim. Uporaba aplikacij je enostavna in preizkušeno na učence deluje motivacijsko. Pri teh aktivnostih se prepletata dva vidika, ki jih učenci danes med poukom najbolj pogrešajo – bili bi zunaj in uporabljali bi telefone.

Nova vrsta na preizkušnji

Tina Fabijan

CŠOD Čebelica

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Delavnica na prostem

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Dejavnost ˝Nova vrsta na preizkušnji˝ izvajamo v gozdu, brez večjih težav pa bi jo lahko prilagodili za izvedbo na travniku ali v kakšnem drugem ekosistemu. Dejavnost poteka v skupinah in vsaka si mora zamisliti svoj organizem (ki v naravi ne obstaja). Z metom kocke določijo, koliko nog bo imel njihov organizem in s čim se bo prehranjeval. Sami si zamislijo tri dele telesa, s čim je organizem pokrit, kako se premika in kje v gozdu živi. Glede na izžrebane in zamišljene lastnosti svoj organizem narišejo.
Med dejavnostjo učenci opravljajo različne naloge, pri katerih npr. organizmu poiščejo/izdelajo bivališče, iščejo zanj primerno hrano ipd. Za uspešno opravljene naloge skupine pridobivajo življenja (majhne lesene žetone). Po vsaki opravljeni nalogi se zgodi naravna nesreča (npr. požar, prihod invazivne vrste, ipd.). Organizmi pri naravnih nesrečah izgubljajo življenja, razen v primeru, da so na neko naravno nesrečo prilagojeni (npr. živali, ki lahko letijo, med požarom ne izgubijo življenja). Cilj vsake skupine je, da ji na koncu igre ostane kakšno življenje.
Naloge, ki jih učenci opravljajo, so gibalne, ustvarjalne, spodbujajo natančno opazovanje in kreativno razmišljanje. Učenci morajo velikokrat ostalim skupinam pojasniti svojo odločitev, npr. o načinu premikanja, o bivališču živali, o tem, zakaj je njihov organizem koristen za okolje... Tekom dejavnosti vse skupine spodbujamo k postavljanju vprašanj drugim skupinam. Skupine za določeno nalogo dobijo življenje v primeru, da znajo odgovoriti na vprašanja sošolcev in svoje odločitve utemeljiti. Ker so naloge za skupine raznolike, med dejavnostjo sodelujejo vsi učenci znotraj skupine. Vsak član skupine se lahko dokaže na svojem področju.
Učenci med dejavnostjo uporabljajo svoje že pridobljeno znanje, da npr. utemeljijo, zakaj je koristno, da ima žival dlako ali perje. Včasih si učenci zamislijo lastnost svojega organizma, za katero ne vedo, kako bi jim koristila. Če želijo pridobiti življenje, si morajo izmisliti pomen te lastnosti in kako jim bo koristila. V kolikor je njihov odgovor smiseln, je skupina uspešna in pridobi življenje. Na ta način učence spodbujamo h kreativnemu in kritičnemu razmišljanju. Učenci tudi gradijo razumevanje, da so organizmi v naravi 'sestavljeni' smiselno in tako, da so prilagojeni na njihovo življenje in okolje. Učenci na ta način povezujejo znanje iz drugih področij, ki so ga že pridobili in ga na ta način utrdijo in osmislijo.

Znajdi se sam - raziskovanje Kolovrata

Matej Gec

CŠOD Škorpijon

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Na izredno razglednem grebenu Kolovrata, ki povezuje italijansko Benečijo z Dolino Soče, sem izvedel edinstveno aktivnost, ki je združevala raziskovanje zgodovine, narave in kulturne dediščine. Greben Kolovrata je bil med prvo svetovno vojno prizorišče tretje obrambne črte italijanske vojske, danes pa je na tem območju urejen Muzej na prostem. Obiskovalci si lahko ogledajo številna opazovalna mesta, strelske jarke, mitralješke in topniške položaje ter kaverne. Poleg bogate zgodovinske dediščine pa ta kraj ponuja tudi osupljive razglede na nekdanje bojišče soške fronte, Kaninsko in Krnsko pogorje, Furlansko nižino ter celo Jadransko morje.

Cilj aktivnosti je bil, da udeleženci sami, v skupinah po tri ali štiri, raziskujejo naravne, kulturne in zgodovinske zaklade območja. Pri tem so uporabljali zemljevid v aplikaciji OfflineMaps ter pismo neznanega vojaka, naslovljeno na njegovo mater. Preko teh pripomočkov so se udeleženci podali na edinstveno popotovanje skozi čas, pri čemer so podoživeli zgodovinske trenutke in se hkrati soočili z izzivi navigacije v naravi.

Pot, dolga skupno 11,3 km, je bila razdeljena na dva dela: 8,6 km so udeleženci prevozili z električnimi kolesi, preostalih 2,7 km pa so prehodili peš. Na svoji poti so morali doseči osem kontrolnih točk, ki so bile označene na zemljevidu. Vsaka kontrolna točka je predstavljala postanek, kjer so s pomočjo pričanja vojaka v pismu izvedli določeno nalogo. Na nekaterih mestih so bila pismu priložena dodatna navodila, ki so usmerjala udeležence pri njihovem raziskovanju.

Vse naloge so bile premišljeno zasnovane in smiselno umeščene na območje, kjer se je aktivnost odvijala. Rdeča nit raziskovanja je bila prva svetovna vojna, kar je omogočilo udeležencem, da so se poglobili v zgodovinske dogodke ter pridobili nov vpogled v dogajanje na tem pomembnem strateškem območju.

Aktivnost na Kolovratu je združila zgodovinsko raziskovanje, bralno pismenost, umetnost, fiziko, šport in orientacijo v naravi ter udeležencem omogočila edinstveno izkušnjo, ki je prepletala preteklost in sedanjost. Z uporabo sodobnih tehnologij, kot je aplikacija OfflineMaps, ter vsebinsko bogatih pripomočkov, kot je pismo vojaka, smo dosegli interaktivno in poglobljeno doživetje zgodovine, ki je pustilo močan vtis na vseh udeležencih.

Učilnica brez sten; ko angleške besede oživijo na gugalnici.

Katja Gorenčič

OŠ Vavta vas

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Zgodnje poučevanje tujega jezika temelji na ustvarjanju spodbudnega učnega okolja, kjer se otroci učijo skozi izkušnje, gibanje in čustveno obarvane dejavnosti. V opisani učni uri so se prepletale tri metode: metoda pripovedovanja zgodb (Storytelling), metoda popolnega telesnega odziva (TPR) ter CLIL (Content and Language Integrated Learning). Metoda pripovedovanja zgodbe je bila v učni uri uporabljena dvakrat; v učilnici kot uvodna motivacija, nato pa ponovno v avtentičnem okolju – na šolskem igrišču. V obeh primerih je zgodba predstavljala rdečo nit dejavnosti in izhodišče za usvajanje novega besedišča in jezikovnih struktur v angleščini. Med branjem zgodbe so učenci sodelovali tudi gibalno, kar je ustvarilo naravno prepletanje z metodo popolnega telesnega odziva (TPR). Gibanje je potekalo skozi različne naloge: prikazovanje dejavnosti (skakanje, guganje, branje), poslušanje in odzivanje na ukaze ter samostojno pripovedovanje s pomočjo gibov. Vključevanje TPR metode je bilo ključno tudi zaradi t. i. tihega obdobja, ki je značilno za prvo fazo učenja tujega jezika – učenci morda še ne znajo povedati, kar razumejo, lahko pa to pokažejo s telesom. Pri naslednji dejavnosti so učenci v dvojicah iskali predmete s slikovnih kartic in jih poimenovali v angleščini. Kasneje so tvorili preproste povedi. Pri naslednji dejavnosti so učenci predstavljali dejanja (npr. branje knjige na klopci), ostali pa so ugibali in opisovali v angleščini. Učitelj je pri tem sam govoril ukaze, ali pa so učenci izžrebali listek. Aktivnost je nadgradila znanje iz prve dejavnosti, saj je poudarjala uporabo jezika v stavčni obliki ter ustvarjalno mišljenje. Pri zadnji dejavnosti pa so morali učenci ugotoviti, kateri predmet je izginil iz vrste. Aktivnost je spodbujala kognitivni razvoj in priklic besedišča ter uporabo znanja v novih okoliščinah. Vključevanje zgodb, gibanja in kontekstualnih dejavnosti je omogočilo senzorno učenje, kar je posebej učinkovito v zgodnjem otroštvu. Poudariti velja pomen čustvene angažiranosti otrok, ki je bil dosežen skozi zgodbe, gibanje in igre.

Gozd - naša učilnica na prostem

Andreja Gospodarič

OŠ Otočec

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

V članku želim predstaviti dejavnosti, ki smo jih izvedli na naravoslovnem dnevu. Dan pouka na prostem in pri urah likovne umetnosti. Vse dejavnosti so bile izvedene v gozdu. Gozd je idealen prostor, saj nam nudi veliko materiala za ustvarjanje. Poleg tega je to omejen prostor, ki daje občutek odprtosti, sproščenosti in hkrati varnosti. Raznolike medpredmetno povezane dejavnosti, ki so pripravljene po različnih pristopih poučevanja na prostem, pri otrocih vzpodbujajo radovednost, vplivajo na povečanje učne motivacije, kot eden temeljnih dejavnikov učenja, ter na otrokovo doživljanje narave. Narava je za mlajše otroke s svojimi danostmi motivator, ki sam po sebi spodbuja k delu in raziskovanju. Učenje, ki je drugačno od klasičnega pouka v učilnici, otroke bolj privlači. Otroci v naravi nimajo občutka, da se učijo, a hkrati je učinek naučenega veliko večji in trajnejši kot takrat, ko se učijo v učilnici. Udeleženci informacije pridobivajo izkušenjsko, veččutno preko raziskovanja narave in s povezovanjem z vsakdanjim življenjem. Učenje z raziskovanjem, ki spodbuja in ohranja radovednost otrok, pozitivno vpliva na dolgotrajni spomin. S takšnim učenjem zmanjšamo možnost napačnih predstav, ki se lahko razvijejo pri poučevanju v učilnici, ko učenci nimajo neposredne izkušnje z okoljem. Učenci, ki so deležni dobro vodenih in kakovostnih dejavnosti na prostem, so bolj sproščeni in zavzeti za sprejemanje vsebin. Pouk na prostem je najučinkovitejši, ko so v dejavnosti vpletene sestavine ustvarjalnosti in medsebojnega sodelovanja. Pri učenju v naravi imajo učenci več priložnosti za sodelovanje z vrstniki in so ves čas fizično dejavni. Ob tem zmožnost govorjenja in zmožnost poslušanja kot temeljni sporazumevalni dejavnosti spremljata vse druge dejavnosti. S poukom na prostem pa se razvija tudi pozitiven odnos do okolja, kar pa je tudi ena od prioritet pri izobraževanju mlajših generacij.

Gibanje po gozdu kot pot in dogodivščina

Maja Gradinjan

Vrtec Škratek Svit Vodice

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Želeli smo povezati gibanje in gozd, saj smo s tem šolskim letom vstopili v Mrežo gozdnih vrtcev in šol. Za skupine drugega starostnega obdobja vrtca sem pripravila pohod po gozdu. Ker ima vrtec v uradnem imenu škratka Svita, sem ga vzela kot maskoto in glavnega organizatorja orientacijskega pohoda.
Škratek Svit jih je s plakatom na oglasni deski povabil na raziskovanje gozda, na orientacijski pohod. V skupini jim je pustil (prvo) lično pismo z navodilom. Z vijoličnimi trakovi jim je označil pot skozi gozd, ki so otroke usmerjali, da so lahko »oni vodili« oz. sledili oznakam. Vijolični trakovi so bili razporejeni po celotni dolžini poti, vmes pa je škratek zataknil tudi rdeče trakove, ki so bili znak, da se v bližini nahaja skrito pismo z znakom skupine. Takrat so se otroci spremenili v gozdne raziskovalce in iskali pismo. Ko so ga našli, so ga predali vzgojitelj-ju/-ici, da jim ga je prebral-a. Vsebovalo je nalogo (npr. »hodite po hlodih (deblih, ležečih na tleh)«, »naštejte 5 živali, ki živijo v gozdu« …) ter napotke za nadaljevanje poti (»sledite vijoličnim trakovom«). Ker gre za vrtčevske otroke, je bilo pisem sedem, naloge pa so bile iz različnih področij Kurikuluma za vrtce (gibanje, jezik, umetnost, družba, narava, matematika) ali med področnih povezovanj. Upoštevana so bila tudi načela Kurikuluma za vrtce (npr. načelo horizontalne povezanosti, načelo sodelovanja z okoljem …).
Otroci so z veseljem hiteli od traku do traku in z zvedavostjo iskali pisma. Čeprav na koncu poti ni čakala nobena »nagrada« (morda le malica, ki je običajen del rutine v vrtcu), se ni noben otrok pritoževal. Pot je bila daljša kot običajno po gozdu, vendar otroci niso jamrali, da jih bolijo noge. Skrivnostnost škrata je bila dovolj motivacijska, da so vsi otroci zmogli opraviti določeno pot. Moje zadoščenje pa tudi, da ni pomemben zgolj cilj, ampak sama pot. Dogodivščina, ki se jim zgodila, je bila pravljična, zanimiva; škratek Svit pa je namignil, da se morda naslednjič opogumi in se nam pokaže.

Beremo za zmago: Ko se črke srečajo s športom.

Mateja Gričar Jelševar

CŠOD Prvine

Področje: Spodbujanje bralne pismenosti pri učenju na prostem.

Delavnica na prostem

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Prispevek "Beremo za zmago: Ko se črke srečajo s športom" predstavlja inovativno didaktično zasnovo gibalne dejavnosti na prostem, kjer se na ustvarjalen način prepletata šport in razvoj bralne pismenosti. Gre za celostno oblikovano učno izkušnjo, ki učence spodbuja k aktivnemu vključevanju, sodelovanju in razmišljanju, medtem ko skozi gibanje razvijajo tudi sposobnost branja z razumevanjem. Športna dejavnost tako ni zgolj fizična vadba, temveč tudi orodje za razvijanje funkcionalne pismenosti, komunikacije, pozornosti ter reflektivnega mišljenja. Dejavnost temelji na sodobnih didaktičnih usmeritvah, kot so izkustveno in aktivno učenje, sodelovalne oblike dela, individualizacija in diferenciacija.

Dejavnost se začne z ogrevanjem, kjer je pripravljenih 20 vaj, skritih pod stožci. Udeleženci izberejo prost stožec, preberejo navodilo, izvedejo nalogo, nato list pospravijo in poiščejo naslednjo. Ker si vaje ne morejo izbrati vnaprej, morajo prebrano uporabiti za nadaljnje ukrepanje. S tem krepijo razumevanje, orientacijo v prostoru in samostojno odločanje. Za hitrejše so pripravljene dodatne naloge, kar omogoča prilagoditev različnim zmožnostim.

V glavnem delu se vadeči povežejo v pare. Vsak par dobi opis igre, ga prebere, se o pravilih pogovori in igro izvede večkrat. Navodila so pripravljena v različnih težavnostnih stopnjah, nekatera tudi v angleščini, kar omogoča diferenciacijo in razvijanje jezikovne kompetence. Igre si vadeči izmenjujejo, s čimer se krepi sodelovalno učenje in komunikacija. Zaključimo s skupno igro po pisnem navodilu, ki jo vodi izbrani udeleženec.

Refleksija ob koncu spodbuja razmislek o razumevanju, doživljanju in sodelovanju. Prispevek spodbuja telesno dejavnost, funkcionalno pismenost ter timsko dinamiko v naravnem učnem okolju. Dejavnost je prenosljiva v različna učna okolja in omogoča povezovanje športa z jeziki, naravoslovjem in socialnim učenjem.

Igriva angleščina na prostem

Simona Grobin

OŠ Ivana Skvarče

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Učenje angleščine v prvem triletju naj bi bilo čim bliže naravnemu pridobivanju prvega, maternega jezika. Prav tako naj bi poučevanje potekalo po načelih, ki so značilni za zgodnje učenje in poučevanje. Zato je pomembno, da se pri urah izvajajo različne dejavnosti, preko katerih se zagotavlja uresničevanje ciljev in vsebin iz učnega načrta. Pri urah angleščine je zato v ospredju gibanje, prepevanje pesmic, poučevanje in učenje preko igre, uporaba didaktičnih iger, idr.

Vsebine pri pouku angleščine so premišljeno izbrane in so tesno medpredmetno povezane z vsebinami ostalih predmetov. Na podlagi vsebin so pripravljene tudi didaktične igre, ki se pogosto uporabljajo za utrjevanje besedišča, malo redkeje pa za usvajanje novega besedišča, vsaj v prvem triletju.

Z izvajanjem dejavnosti izven učilnice, želimo otroke dodatno motivirati, jih spodbujati k aktivnemu sodelovanju in raziskovanju. Dejavnosti, ki so namenjene izvedbi na prostem poskrbijo, da se vklopijo učenčeve več čutne zaznave, kar pomeni, da bodo angleščino doživljali drugače, kot pri izvajanju v razredu. Prav tako s takšnimi oblikami dela poskrbimo, da so učenci dlje časa motivirani za delo, saj se dejavnosti izmenjujejo, menja se tudi prostor.

Dejavnosti izven učilnice lahko potekajo z učnimi pripomočki, kot so didaktične igre, lahko so igre, ki ne potrebujejo pripomočkov in z njimi vadimo tujejezikovne zmožnosti, vadimo lahko angleške izštevanke, prepevamo pesmi. Težje pa izvajamo aktivnosti, za katere potrebujemo projekcijo, ki nam služi kot neke vrste dodatna nebesedna razlaga.

Za delo izven učilnice je potrebno premišljeno načrtovati dejavnosti, jih časovno opredeliti, smiselno razdeliti. Učitelj mora biti za izvajanje pouka na prostem fleksibilen, pripravljen na različne izzive, ki se lahko tekom izvajanja zgodijo. Na začetku leta bodo takšne dejavnosti vzele nekaj več časa, proti koncu šolskega leta pa bo to postala že neke vrste rutina, ki jo bodo učenci pozitivno sprejeli.

Gozdna kopel v predšolskem obdobju

Marjeta Haunholter

OŠ Destrnik - Trnovska vas,

Vrtec pri OŠ Destrnik - Trnovska vas

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Otrok skozi igro spoznava sam sebe, svet okoli sebe ter doživlja različna prijetna čustva. Pomembno je, da vzgojitelji v vrtcu otrokom skozi igro približamo okolje v katerem živimo. Ena izmed zelo pomembnih stvari je narava, ki nas obdaja. Zato je v predšolskem obdobju potrebno otrokom privzgojiti pozitiven odnos do narave. Če bo otrok imel do narave pozitiven odnos, jo bo cenil in zanjo kasneje v življenju tudi skrbel in jo ohranjal.

Otroci so zelo radovedna bitja, zato gozd spoznavajo in doživljajo na čisto drugačen način kot odrasli. Otroku ni dovolj samo opazovanje, on raje stvari spoznava z dotikanjem. Posledično so ob takšnih dejavnostih otroci in vzgojitelji umirjeni in sproščeni, saj ima narava nanje terapevtski učinek. Gozd je lahko velika pustolovščina za majhne in velike, le ideje je potrebno imeti in jih znati realizirati.

Kot vzgojiteljica v vrtcu se srečujem z raznoliko populacijo otrok. Vedno znova opažam, da se otroci v vrtcu težko umirijo, nimajo koncentracije, nimajo vztrajnosti, so napeti in imajo nemiren spanec. Naš vrtec se nahaja na podeželju, v neposredni bližini naravnih bogastev, gozdov in travnikov. Pred letom dni sem se odločila, da v naš vrtčevski dan vpeljem obisk gozda vsaj 2-krat tedensko in s tem pripomorem, da postanejo otroci bolj umirjeni, sproščeni, imajo daljšo koncentracijo, večjo samozavest, zbranost, ustvarjalnost ter boljše obvladovanje čustev. Začela sem z izvajanjem gozdne kopeli.

Po realizaciji izvajanja gozdne kopeli sem ugotovila, da smo dosegli začrtane cilje, saj so aktivnosti, povezane z obiskom gozda, pripomogle k boljši koncentraciji in pozornosti pri otrocih in s tem je učni proces postal kvalitetnejši. Otroci so v različnih naravnih okoljih usvojili veliko gibalnih, miselnih in ustvarjalnih izzivov. Stik z naravo je imel tudi pozitivne učinke na čustveni razvoj otrok.

Eko detektivi

Polona Javorski Korošec

OŠ Frana Saleškega Finžgarja Lesce, PŠ Begunje

Področje: Trajnostni razvoj in učenje na prostem

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

V 5. razredu smo v začetku aprila letos izvedli tehniški dan Ekologija. V prvem delu dneva smo se razdelili v štiri skupine.
Prva skupina je raziskovala čistost vode na različnih lokacijah. Dobili so tri kozarce za vlaganje, v katere so zajeli tri vzorce vode: iz potoka za šolo, iz pipe pri gradu kamen ter iz pipe v šoli. Nato so z lakmusovim papirjem izmerili pH vode v vseh treh vzorcih.
Druga skupina je s tabličnim računalnikom raziskovala škodljivost pasjih iztrebkov za prehrano živine. Uporabili so tudi sliko zarodka kravice, ki se je skotila prezgodaj zaradi pasjih iztrebkov v bali sena, ki smo jo dobili od kmeta. Po domači vasi so tudi nalepili plakate o škodljivosti pasjih iztrebkov na travnatih oz. kmetijskih površinah.
Tretja skupina je s tabličnim računalnikom raziskovala pomen medovitih rastlin za čebele in ljudi. V lonce so posadili nekaj značilnih medovitih rastlin: žajbelj, timijan, melisa, rožmarin, šetraj.
Četrta skupina je s tabličnim računalnikom iskala načine za zmanjšanje odpadkov v šoli in doma - jogurtovi lončki, majhne plastenke..
Vsaka skupina je naredila svoj plakat z ilustracijami in ugotovitvami in ga prilepila na skupni plakat na tabli.
V drugem delu dneva smo izvedli čistilno akcijo in smo po domači vasi pobirali smeti. Pred odhodom smo uporabili Google Earth in si domačo vas ter načrtovano pot ogledali na tej aplikaciji. Smeti smo pobirali po poti od šole do cerkve, za bolnico ter ob potoku Blatnica. Nabrali smo tri velike vreče smeti, ki jih je kasneje pobral naš hišnik s kombijem.
Ob vrnitvi v šolo so učenci po skupinah predstavili svoje delo, ugotovitve in napotke. Plakat smo obesili na steno pred našim razredom.

Rumeno čudo

Andreja Jelinčič

OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu

Področje: Spodbujanje bralne pismenosti pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Delavnice za učence 2. in 3. razreda ob svetovnem dogodku »Noč knjige«. Udeležba je bila prostovoljna, delavnice so potekale v popoldanskem času. Izvajali sva jih učiteljici 2. in 3.r.
Ob prihodu v garderobo, je vsak učenec iz čarobne vrečke izžrebal uganko. Pripravila sem 5 različnih ugank z rešitvami povezanimi s vsebino knjige. Ko je učenec učiteljici na uho zašepetal pravilen odgovor, je izžrebal listič z naslednjim navodilom. Po navodilu so morali priti do 1. postaje. Pot sem označila s sličicami regratovih lučk, postajo pa s sliko regratovega cveta. Premikati so se morali kot žaba/mravlja/čebela/kača/metulj.
1. postaja (kotiček na hodniku): Čakala jih je skrivnostna škatla z navodilom. Iz škatle so izžrebali sličico in se razporedili v ustrezno skupino. Po skupinah so sestavili razrezanko, nato so lahko nadaljevali pot po sledeh regratovih lučk do postaje št 2.
2. postaja (učilnica): Da se je skrinja odprla, so morali učenci rešiti rebus. Rebus so reševali individualno. Rešitev je bila »pravljica«. V skrinji je bila knjiga Rumeno zlato. Učiteljica je prebrala pravljico. Učenci so jo zbrano poslušali. Pogovorili smo se o njeni vsebini. Iz knjige padel skrivnostni zemljevid in navodilo za nadaljevanje poti.
3. postaja (šolsko igrišče) – spinner vadba: Učenci so na žičnati ograji našli privezane plastificirane liste za vadbo in vrtavko. Skupina je prebrala navodilo in opravila gibalne naloge.
4. postaja (travnik): Vsaka skupina je morala izrezati eno rastlino regrata s korenino vred in jo natančno opazovati s vsemi čutili. Uporabili so tudi lupe. Nato je moral vsak učenec čim blj natančno narisati in poimenovati njene dele. Vsaka skupina je dobila mobilni telefon in poiskala podatke, za kaj lahko uporabimo regratovo korenino/liste/cvetove/recept za regratov sirup. Po receptu, ki so ga našli na spletu, so pripravili regratov sirup. Pred nabiranjem smo se pogovorili o nabiranju rastlin v naravi, da ne povzročimo prevelike škode. V učilnici bomo opazovali, kako iz sladkorja in cvetov nastaja sirup. Nato smo raziskovali katere rastline rastejo na travniku. Dve skupini sta s pomočjo Google Lens spoznavali in iskali rastline z barvnimi cvetovi, dve pa z različnimi oblikami listov. Pogovorili smo se o travniku kot življenjskem okolju, biotski pestrosti in rastlinah, ki jih ljudje nabiramo za čaje, sokove, sirupe, mazila … Nabrali smo rastline primerne za čaj in ga skuhali. Vanj smo dodali še nekaj posušenih zelišč.
5. postaja (drevesni nasad) - Tkanje z rastlinami: Učenci so na okvir iz vejic, preko katerega so bile napeljane vrvice, vtkali travniške rastline in z njimi okrasili drevesa. V drevesnem nasadu pri šoli je učence pričakalo naslednje presenečenje: Košara pokrita s prtičkom. V njej so bile hrenovke v testu, ki jih je pripravila učiteljica gospodinjstva. Popili smo tudi čaj, ki smo ga sami skuhali.
6. postaja: Branje pod drevesi - vsak učenec si je izbral drevo, se usedel in pod njim bral knjigo, ki jo je prinesel od doma in si med branjem knjige svetil z ročno svetilko.

Usvajanje vrednot skozi gibanje in naravo

Sandra Kapus

OŠ Šmartno pri Litiji

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

V prispevku predstavljamo, kako smo v okviru neobveznega izbirnega predmeta Šport, v bližnjem gozdu z učenci izvedli del učnih ur na temo vrednot. Učenci so bili stari od 9 do 11 let (4. do 6. razred). Ure smo oblikovali tako, da smo za uvodni in zaključni del uporabili stopnice, ki vodijo do gozda, osrednji del aktivnosti pa je potekal v gozdu in na jasi pred njim. Ure smo popestrili z različnimi naravnimi materiali, ki smo jih našli v naravi, na poti do gozda in v gozdu. Iz njih smo ustvarili dodatne pripomočke, ki so popestrili naše ure. Nekaj pripomočkov smo prinesli tudi s seboj. Ideje za igre in naloge so prihajale najprej na pobudo učiteljice, nato spontano od učencev in so se nenehno dopolnjevale in nadgrajevale. Spodbujali smo usvajanje razvoj vrednot, ki smo jih skupaj izbrali: sodelovanje, spoštovanje, odgovornost, poštenost, prijaznost, prijateljstvo, vztrajnost in zaupanje. Učenci so skozi različne gibalne igre in ustvarjalne naloge te vrednote razvijali ter si medsebojno nudili podporo in spodbudo. Na koncu vsake ure smo se osredotočili na to, kako lahko vrednote, ki smo jih spoznali, vključimo v naš vsakdan. Na začetku naslednje ure smo »rezultate« preverili. V ospredje smo postavili aktivno vlogo učencev, sodelovalno učenje in ustvarjalnost v naravnem okolju. S tem prispevkom želimo poudariti, kako pomembno je povezovanje telesa, uma, vrednot in narave za celostno izkušnjo učencev ter njihovo pripravo na prihodnost. Pomembno je, da se o vrednotah ne samo govori, temveč se jih tudi živi. S tovrstnimi izkušnjami to lažje udejanjimo in ponotranjimo. Igre, s katerimi usvajamo posamezno vrednoto, bomo podrobneje opisali v prispevku.

Likovna pesem

Katarina Konda

CŠOD Radenci

Področje: Spodbujanje bralne pismenosti pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Pedagoške vsebine, ki se posredujejo v okviru našega doma CŠOD Radenci, so zasnovane raznoliko in pestro. Preko preizkušenih aktivnosti sem opazila, da je lahko ustvarjalnost povezovalni člen med interesom otrok in bolj neprivlačnimi temami. Oblikovala sem vsebino, pri kateri otroci ustvarijo likovno pesem ali Carmen figuratum. To je pesem, pri kateri zapis različno dolgih verzov izoblikuje podobo predmeta (SSKJ), največkrat povezan s tematiko pesmi. Oblika, ki se pojavlja že v antiki, je nam najbolj poznana preko primera Zdravljice Franceta Prešerna, kjer je besedilo oblikovano v obliko keliha. Učenci s pomočjo vodenja in dodatnih nalog zapišejo svojo likovno pesem. Oblikujejo jo s pomočjo pridobljenega besedišča (branje besedila, gledanje posnetka, iskanje informacij) v zasnovani lik, ki je povezan s temo pesmi. Običajno je oblika pesmi nesnovna ali nek predmet. Učenci pa ideje črpajo iz okolja in zato oblikujejo pesem v obliki organizma (živali, rastline …), ki je tema besedila. Namen dejavnosti je, da učenci pridobijo novo besedišče in znanje, to pa spretno uporabijo na kreativen način ter tako spoznajo organizem. Predstavitev ustvarjenega pa drugim približa organizem na lahkoten in zabaven način. Tekom dejavnosti učenci pridobivajo socialne veščine, urijo kreativnost, pismenost (branje, pisanje) in nadgradijo osnovno znanje. Jedro te dejavnosti se lahko umesti v obstoječe programe kot popestritev ali potencialna nadgraditev. Oblika likovne pesmi se lahko uporabi v okolju kot spodbuda za dodatno raziskovanje.

Ustvarjalni gib med drevesi

Tina Koščak

OŠ Gradec

Področje: Trajnostni razvoj in učenje na prostem

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Prispevek predstavlja opis raziskovanja elementov plesa, ki jih je opredelil Rudolf Laban, eden od pionirjev sodobnega plesa in teoretik gibanja. Plesna dejavnost poteka v okviru interesne dejavnosti ustvarjalni gib. Učenci so se sprva v učilnici spoznali z elementi plesa: telo, prostor, čas in energija. Kovač Valdesova v svojem priročniku Plesna žgečkalnica (2010, 81) preprosto razloži, da kakorkoli se človek giblje, telo uporablja prostor, energijo (moč) in čas. Slednje raziskujemo tudi v gozdnem okolju. Gozdno okolje nam služi kot material za razlago elementov plesa ter kot vir navdiha za gib. V prispevku so predstavljene ideje za razlago elementov plesa. Tovrstne aktivnosti se izvajajo večinoma z učenci 2., 3. in 4. razreda. Ti učenci so vajeni gozdnega okolja, saj z večino njih 1-krat do 3-krat mesečno obiskujemo gozd tekom celotnega šolskega leta v času podaljšanega bivanja. Tedenske dejavnosti temeljijo na načelih gozdne pedagogike, kot so prosta igra, spodbujanje radovednosti in odzivanje na interese otrok. Občasno pa imamo tudi vodeno gibalno aktivnost ter aktivnosti sproščanja in vaje, s katerimi otroci opazujejo svoje telo in zaznavajo, kaj se dogaja okoli njih.

Video, dostopen na povezavi https://video.arnes.si/watch/gt1cswd24z5j, dokumentira tovrstno plesno dejavnosti. Ena skupina udeležencev je skozi gibanje uprizorila plesno zgodbo z naslovom Od semena do semena, druga skupina pa opazovala plesno improvizacijo ter z risanjem ponazorila plesno dogajanje in gozdno okolje, en učenec pa je oblikoval zvočno pokrajino s kovinskim bobnom (ang: hangpan).

Z aktivnostmi v gozdu se pri učencih spodbuja pozitiven čustven odnos do narave, v gozdu učenci krepijo emocionalne vezi z naravo, se hkrati učijo, da smo vsa živa bitja del naravnega sveta. Tako se krepi okoljska zavest, kar prispeva k trajnostnemu načinu življenja. Slednje lahko navežem s trditvijo plesalke ter teoretičarke Andree Olsen (2014, 228), ki pravi, da človek čuva tisto, kar ima rad. Tako se trudi ohranjati tiste stvari, ki jih ceni.

Športni dan po polhovih stopinjah

Kristina Košir

OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Športni dan za učence 2. razreda, ki je trajal 5 šolskih ur. Učenci so imeli s seboj nahrbtnike, v katere so dali šolsko malico in bili športno oblečeni. Dan sem izvedla sama, ob pomoči gospoda Mirka.
Z učenci smo se zbrali v jutranjem krogu v učilnici. Povedala, da bomo odšli na športni dan. Na vrata je potrkala tajnica in nam izročila pismo, ki nam ga je poslal »nekdo« iz sosednje vasi Nadlesk. V pismu je bil zapisan že prvi izziv. V razredu so učenci morali najti leseno palico z rdečo vrvico. Poleg palice je bila rjava kuverta, v kateri je bil zemljevid poti in na hrbtni strani navodilo. V navodilu je pisalo, da si v nahrbtnik pospravijo malico, preobujejo, sledijo poti na zemljevidu, opazujejo okolico in iščejo lesene palčke. Pri tem pa si med seboj pomagajo in sodelujejo. Med potjo so nas čakali izzivi. Vsaka postaja je bila označena z leseno paličico na rdečem traku. Po uspešno opravljeni nalogi je sledilo navodila za nadaljevanje poti.
1. postaja (električni drog na travniku)-bonton: Prebrati so morali trditve o bontonu. Trditve so se navezovale na uraden in neuraden pogovor, gozdni bonton in vljudnostne besede. Pravilne trditve so jim dale namig za nadaljevanje poti.
2. postaja (bukev na robu gozda): Našteti so mi morali značilnosti jeseni. Ko sem bila z odgovori zadovoljna, so lahko prebrali naslednji del naloge. Pri naslednji nalogi so razvrščali plodove in liste k rastlinam. Razdelili so se v pare. Vsak par je dobil fotografijo drevesa/grma, kateremu so morali pravilno razvrstiti vejo z listi in plod. Drevesa na fotografiji so bila: bukev, smreka, hrast, leska, kostanj. Drevesa so nato morali najti še v okolici.
Po uspešno opravljenem izzivu smo odprli še zadnji del navodila, ki nam je povedal smer nadaljevanja pohoda.
3. postaja (na smreki poleg ograjenega pašnika za damjake): Vsak učenec je dobil kartonček. Poiskati so morali par. Par je bil sestavljen iz imena živali in opisa, kako se ta žival pripravlja na zimo. Ko so se pari našli, so se predstavili. Med predstavljanjem so prišli do nas damjaki. Pogovorili smo se o pomenu pašnika, o damjakih in njihovih značilnostih.
4. postaja (na vrhu Nadleškega hriba na boru) – številska kača: Razdeljeni v dve skupini so sestavili številsko kačo. Preizkusili so se v računanju do 20. Ko so uspešno sestavili kačo, so domine obrnili na drugo stran in dobili navodilo, da pot nadaljujejo do križa.
5. postaja (križ)- vas Nadlesk: Učenec je na glas prebral besedilo. O vsebini smo se pogovori. Vasi, cerkev, reko smo tudi konkretno pokazali, saj je z Nadleškega hriba krasen razgled. Nato so po vrsti izpisali črke na list in prebrali geslo, ki je bil hkrati namig za naslednjo postajo. Namig je bil »vrnite se nazaj in hop vpite«.
6. postaja - polhar: Učenci so stekli nazaj do 4. postaje in med potjo kričali »hop«. Nazaj jim je »hopal« tudi polhar, ki je prihajal iz gozda. Povedal jim je, da jim je on pisal, ker je izvedel, da prihajamo v njegovo vas in bi jim rad predstavil polhanje, ki je značilno za naše kraje. Med malico ob ognjišču jim je predstavil zgodovino polhanja. Pokazal jim je Valvasorjevo fotografijo hudiča, ki žene polhe na pašo, iz knjige Slava vojvodine Kranjske. Predstavil je običaj in pripomočke. V pasti - škrince so nastavili hrano

in jo odšli naslonit na vejo. Med čakanjem, da se polhi ujamejo, je sledila naslednja dejavnost.
7. postaja - štafetne igre: Učenci so se razdelili v dve skupini. Izvedli so različne štafetne naloge: tek do palice in nazaj, nošenje storža z dvema palicama, premagovanje ovir. Po uspešnih štafetnih igrah so

odšli preverit past, kjer pa ni bilo ujetega polha. Mirko jih je opozoril, da polhe lahko lovi le oseba, ki ima dovoljenje, ki ga izda oseba na občini.

8. postaja (čutna pot) Z ruticami so si zavezali oči, hodili so ob vrvici in segli v vrečko ter tipali stvari. Med potjo domov smo našli divje odlagališče. Učenci so bili nad prizorom zgroženi. Pogovorili smo se, kakšne posledice ima takšno ravnanje za okolje in kaj je prav.

Na lovu za polži

Polona Križnič Čebron

CŠOD Soča

Področje: Trajnostni razvoj in učenje na prostem

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Naj nam deževni dan ne bo ovira za raziskovanje narave, ampak celo vzpodbuda. Kopenske polže srečujemo vsakodnevno na sprehodih, a kljub temu otroci, pa tudi starejši ljudje, po večini ne poznajo njihovih vrstnih imen. Mlajšim otrokom se polži zdijo po večini precej ljubke živali, medtem ko se jim odrasli največkrat izognejo, češ da so sluzasti in grdi ter nanje sovražno pogledujejo kot škodljivce na vrtu, ki se lotijo naše najljubše solate. Večina ljudi si jih zato ne želi niti dotakniti. Predsodke do teh živali lahko opazimo tudi v tem, da čeprav so polži lahko vir prehrane za človeka, jim Slovenci tudi v tem pogledu nismo preveč naklonjeni. Mnogi ljudje imajo namreč glede uživanja polžev velike pomisleke, po drugi strani pa zelo radi uživajo druge vrste mehkužcev kot so školjke, hobotnice, lignji in sipe.

Polži spadajo med izredno pestro skupino živali. Po številu vrst in raznolikosti jih med vsemi razredi živali prekašajo samo žuželke. So občutljivi na izsuševanje, zato so aktivni samo v vlažnem okolju. Na kopnem so najbolj aktivni v vlažnih dneh in deževnih nočeh, kar je v prid dejstvu da lahko ob takih dnevih naredimo pouk še bolj zanimiv.

Zakaj torej ne bi pobližje spoznali teh bitij s srčkanimi hiškami ali brez, jih podrobneje opazovali ter se jih naučili ločevati tudi po manj opaznih detajlih. Na tak način bi jih približali otrokom in poskusili odpraviti morebitne predsodke do teh nežnih živalic.

Ob prepoznavanju kopenskih polžev pljučarjev se bomo naučili uporabljati dihotomne slikovne ključe in osvojili izraze, pomembne za njihovo determinacijo. V ta namen bomo na terenu poiskali kopenske polže vseh vrst in sicer žive, pa tudi samo njihove prazne hišice, s katerimi bomo na koncu iz naplavin ali rečnih prodnikov izdelali svoje polže. Naši polži bodo postali tudi slikarji, saj nam bodo na črno ali belo podlago narisali umetniško sliko, uprizorili pa bomo tudi pravo polžjo dirko. Učenci bodo s pomočjo žetonov (rečni kamenčki) stavili na svojega ali drugega polža, da bo le-ta prvi prišel v cilj. Pouk v naravi popestrimo tudi s pomočjo posebne polžje predloge, kjer bodo učenci polžem na sliki iskali hišice različnih oblik (oblike rečnih prodnikov).

Dokazi in osumljenci na Lintverjevi poti

Sara Krošelj

OŠ Livade Izola

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Delavnica na prostem

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

V naravi se že od nekdaj rojevajo zgodbe. Že v antiki so iskali razloge za različne naravne pojave. Začeli so jih pripisovati bogovom in drugim bajeslovnim bitjem in tako so nastale bajke. Bajke v okviru učnega načrta za slovenščino učenke in učenci spoznajo v 7. razredu. Zgodbe pa lahko zanimivo vključimo tudi v obravnavo metajezikovnih vsebin, pomembno pa je, da učenci znajo razlikovati med resničnim svetom in pripovedjo v zgodbi ter znajo določiti in označiti glavne nastopajoče osebe ter se opredeliti do njihovih ravnanj.
Za učenke in učence 7. razreda sem pripravila kulturni dan, v okviru katerega smo povezali učno snov književnosti in jezika.
Elemente skrivnostnosti je ponujala že sama lokacija. Nad vasjo Rodik v Brkinih so v Mitskem parku drobci mitskega izročila predstavljeni z dvanajstimi kamnitimi označevalci in skulpturami, pri katerih vas pričakuje nabiralnik z zapisano mitsko zgodbo. V ljudskem izročilu se odražajo nekdanje doživljanje sveta, razlage izvorov sebe in svoje skupnosti, nastanek sveta, življenjskega okolja, živih bitij, življenja in smrti. (https://www.visitkras.info/mitski-park-v-rodiku). Med elemente skrivnostnosti sem vključila tudi igro iskanja in zbiranja dokazov in osumljencev.
Po skupinah so ob določeni skulpturi brali krajše rodiške prav'ce, določali ključne elemente književnega besedila, medtem pa na podlagi navodil iskali osumljence in dokaze (preverjali predznanje o samostalniku).
Z dejavnostmi, ki so trajale več ur, smo dosegli veliko učnih ciljev Učnega načrta za slovenščino.
Pomemben del celotnega dogajanja na ta dan je bila povratna informacija posameznega učenca o tem, kako se je med učenjem počutil, kaj novega se je naučil in katera dejavnost mu je bila najljubša.
V kulturni dan na prostem sem vključila tudi načela formativnega spremljanja. Formativno spremljanje temelji na soustvarjanju učnega procesa. Tovrsten inovativen pristop poučevanja vodi k aktivnejši vlogi učencev ter h kakovostnemu in trajnejšemu znanju.
V okviru reševanja nalog so učenci vrednotili svoje delo in delo vrstnikov ter bili deležni kakovostnih povratnih informacij s strani učiteljice. Namen povratne informacije je dvig učne uspešnosti, ter spodbujanje učencev k razmišljanju, katere učne cilje so na poti učnega procesa že dosegli.
Cilji formativnega spremljanja so izboljševanje učenja in razumevanja, izboljšati didaktiko poučevanja in kakovost dosežkov za dvig učnih dosežkov in kakovosti znanja, višjo motivacijo za učenje in izboljšanje medosebnih odnosov v razredu.
Poleg vsega smo v okviru pouka na prostem učenkam in učencem privzgajali spoštljiv odnos do narave, pomembnost in vpliv gibanja na telo, ekološko ozaveščenost ter trajnostno naravnanost.

Igrivo učenje v naravi: Načrtovane dejavnosti za 1. razred

Kaja Krt

OŠ Vipava, Podružnična šola Vrhpolje

Področje: Spodbujanje bralne pismenosti pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

V prispevku predstavljam niz dejavnosti učenja na prostem, ki jih bom v prihodnjih dneh izvedla z učenci 1. razreda (starost 6–7 let). Čeprav v naši šoli nimamo sistematično vpeljanega pouka v naravi, si ob vsaki priložnosti – zlasti med sprehodi in izhodi v naravno okolje – prizadevamo učne vsebine prenesti iz učilnice v neposredno okolico. Aktivnosti, ki jih načrtujem, temeljijo na didaktičnih ciljih spodbujanja ustvarjalnega mišljenja, jezika, likovnega izražanja, opismenjevanja, naravoslovne pismenosti in sodelovalnega učenja. Učencem želim omogočiti pridobivanje znanja in veščin na igriv, doživljajski način, ob hkratnem razvoju samostojnosti, radovednosti ter čutnega zaznavanja naravnega sveta.

Načrtovane so štiri dejavnosti: Sestavi zgodbo, kjer učenci z ilustriranimi kamni oblikujejo in pripovedujejo zgodbo; Ilustracija zgodbe iz naravnih materialov, pri kateri bodo z naravnimi materiali upodobili izbrani prizor iz zgodbe; Sestavi abecedo in napiši svoje ime, ki vključuje skupinsko sestavljanje črk iz naravnih materialov ter zapisovanje lastnega imena ter Poišči me, pri kateri bodo učenci v naravi iskali in prepoznavali različne naravne elemente na podlagi fotografij. Aktivnosti so skrbno oblikovane z namenom utrjevanja učne snovi, hkrati pa spodbujajo celostni razvoj učencev skozi igro in gibanje.

Zaradi intenzivnih priprav na pomembno javno prireditev, ki jo vsako leto organiziramo na naši podružnični šoli, aktivnosti še niso bile izvedene, so pa v celoti načrtovane in pripravljene za izvedbo. Na konferenci bom predstavila dejavnosti, cilje, načine izvedbe in predvidene učinke na učence.

Velika gozdna igra in pravljična joga

Tamara Krulec

OŠ Sava Kladnika Sevnica, Podružnica Studenec

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Delavnica na prostem

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

V članku opisujem, kako smo preživeli nepozaben gozdni dan, ki je bil prepleten z raziskovanjem, gibanjem, ustvarjanjem in doživljanjem narave na več ravneh. Otroci so bili vključeni v različne aktivnosti, ki so jim omogočile, da so naravo spoznavali skozi izkušnje, igro in čuječnost. Poseben poudarek namenjam inovativnim pristopom poučevanja, ki smo jih uporabili, kot so učenje z raziskovanjem, igrifikacija, multisenzorično učenje, ustvarjalno izražanje in čuječnost v naravi.
Podrobneje opisujem veliko gozdno igro, kjer so otroci skozi gibalne in miselne izzive razvijali orientacijo, sodelovalne veščine in strateško razmišljanje. Aktivnost je spodbujala timsko delo in reševanje problemov na zabaven način, hkrati pa je otroke spodbudila k poglobljenemu opazovanju narave.
Druga osrednja aktivnost, gozdna pravljična joga, je združevala gibanje, pripovedovanje zgodb in čuječnost. Otroci so skozi pravljico s telesnimi gibi posnemali elemente narave, živali in naravne pojave, kar jim je omogočilo celostno doživljanje gozda. Ta metoda je pripomogla k sprostitvi, razvoju domišljije, boljši telesni zavednosti ter občutku povezanosti z naravnim okoljem.
V članku poudarjam tudi prednosti tovrstnega učenja na prostem, ki vključuje razvoj motoričnih spretnosti, spodbujanje ustvarjalnosti, krepitev timskega duha in poglabljanje odnosa do narave. Gozdni dan se je izkazal kot odlična priložnost za vključujoče in celostno učenje, kjer so otroci skozi igro, zgodbe in raziskovanje pridobili nova znanja ter dragocene izkušnje.

Reklama iz gozda in orientacija

Nina Kump Papić

OŠ Belokranjskega odreda Semič

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Že ko učenec prestopi šolska vrata in zadiha svež zrak, je zagotovo bolj motiviran za delo kot med stenami učilnice. Ko pa stopi v gozd in v njem aktivno preživlja svoj prosti čas, pa se nevede pričnejo razvijati različne kreativne ideje. Znanje iz različni področij se poveže, talenti pridejo na plano in prav vsak učenec lahko doživlja uspeh na svojem nivoju. Dopušča se mu razvoj lastne ideje, ki jo z usmeritvami bodisi učitelja bodisi sovrstnikov uresničuje do te mere, da je z njo zadovoljen in dovolj kritičen, da zmore presoditi o njeni uporabnosti.

Učenje preko konkretnih lastnih izkušenj je način dela, ki je pri mlajših učencih zagotovo tisti, od katerega odnesejo največ znanja. Znanje pridobljeno na tovrsten način je dolgotrajnejše. Nikakor pa ne gre zanemariti tudi občutka lastne pomembnosti, ki vpliva na otrokovo samopodobo. Če je otrok slišan, se zave lastne pomembnosti in utemeljene potrditve, ki jih prejema od oseb, ki mu v življenju nekaj pomenijo so tiste, ki ga spodbujajo k višjim ciljem in razvoju lastne aktivnosti.

Prvi cilj tokratnega »projekta« je bil, da učenci razvijajo svojo idejo, se izboljšujejo, napredujejo in spoznajo, kako drugačni so lahko rezultati in učinki dela v kratkem obdobju z nekaj vloženega truda.

Pri drugi dejavnosti so se učenci preizkušali v zabavni in poučni oblika orientacije na prostem, kjer so s pomočjo preprostih namigov iskali skrite točke oz. predmete. Medtem ko so reševali naloge in sledili navodilom, so razvijali orientacijske spretnosti, logično razmišljanje ter sodelovanje v skupini. Tovrstna aktivnost spodbuja gibanje, opazovanje narave in učenje skozi igro, zato je primerna za učence vseh starosti. Poleg tega krepi občutek dosežka in povezuje učne vsebine z resničnimi izzivi v okolju.

Branje za otroške sanje

Tina Macur

OŠ Leskovec pri Krškem

Področje: Spodbujanje bralne pismenosti pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Nekoč je bila pismenost dejavnost in hkrati privilegij določenih družbenih slojev in se je nanašala izključno na obvladanje branja in pisanja, v sodobnem razvitem svetu pa je postala eno temeljnih orodij za delovanje slehernega posameznika.

Nekateri otroci vstopajo v šolo z znanjem in spretnostmi, ki so skladni s šolskimi zahtevami. Gre za otroke, ki so jim v predšolskem obdobju doma in/ali v vrtcu veliko brali, ki dobro obvladajo jezik, imajo veliko splošnega znanja, bogat besedni zaklad, abeceda jim je znana oziroma poznajo nekaj črk, kar pomeni, da imajo ob vstopu v šolo večji začetni kulturni kapital. Šolsko delo bo njihovo znanje še nadgrajevalo. Nekateri otroci pa so v manj ugodnem položaju, saj prihajajo iz nespodbudnega okolja, niso obiskovali vrtca, prihajajo iz drugo govorečega okolja, slovenski jezik jim ni poznan oziroma le bežno. Zato imajo velik učno – socialno, čustveni primanjkljaj. Takšni otroci pogosto ne zmorejo slediti šolskemu načinu dela in ga ne razumejo, kar jim zmanjšuje motivacijo za učenje. S tem pa se njihov položaj še slabša. Neenakost začetnega položaja se nadaljuje oziroma celo povečuje. Otroci, ki so bolje pripravljeni za opismenjevanje, hitreje in več pridobivajo v šoli. In obratno – otroci z manj izkušnjami, ki svojega znanja in spretnosti v šoli ne morejo uveljaviti, napredujejo počasneje, peša pa tudi njihova motivacija in samozavest.

In takrat se zaveš, da je potrebno prilagoditi aktivnosti in metode poučevanja. Se približati otrokovim potrebam. Da se bodo vsi počutili uspešni in motivirani za učno delo. Vse prilagoditve, upoštevanja potreb učencev vzamejo veliko časa z načrtovanjem, vendar so na koncu vidni rezultati in ti štejejo. Za spodbujanje branja in pisanja krajših besed je potrebno poiskati različne oblike in metode dela, ki učence pritegnejo k aktivnosti. Učenje na prostem je vedno zelo dobra rešitev, ki jo zelo rada uporabim. Pomembno je, da se otrokom vsakodnevno bere umetnostna in neumetnostna besedila, da učenci pripovedujejo prebrane pravljice, zgodbe, deklamirajo pesmi. Otroci morajo imeti dovolj časa za pogovor, pripovedovanje, javni nastop. Morajo biti slišani in upoštevani.

Orientacija kot ura športa ali dan dejavnosti od 1. do 5. razreda OŠ

Urša Makovec

OŠ Franca Rozmana Staneta, Ljubljana

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Moj namen je predstaviti možnosti vključevanja orientacije ali orientacijskega teka v dneve dejavnosti in/ali ure športa od prvega do petega razreda. Do lanskega šolskega leta smo orientacijo vključevali v dejavnosti tretjega do petega razreda, letos pa smo začeli tudi s prvim in drugim. Otroci so bili nad vsebino in izvedbo več kot navdušeni, najbolj pomembno pa je, da jih orientacija postavlja v naravno okolje in da to okolje tudi pristno doživljajo, med opazovanjem in popolno prisotnostjo telesa in duha. Orientacija je edinstven preplet telesne in umske dejavnosti ter zaradi svoje specifičnosti odlična med predmetna povezava, saj združuje cilje, ki jih zasledujejo različni predmeti v osnovni šoli.
Osredotočila se bom na orientacijo izven učilnic, ki v osnovi ni nujno tekaška izkušnja, ampak bolj hoja ter gibanje po običajno neznanem terenu, ki od učencev zahteva polno pozornost. Zaradi različnih elektronskih zasvojenosti bi pedagoški delavci morali v svoje delo čim večkrat vklopiti dejavnosti, ki bi otroke prisilile, da za uro ali dve odmislijo vse mobilne impulze. Orientacija v naravi je ravno pravšnja izbira za elektronski odklop.
V prispevku želim prikazati možne načine, ki jih lahko učitelji uporabijo v eni uri (pri športu, spoznavanju okolja ali družbi) ali pa kot dan dejavnosti na šolskem igrišču ali pa v okolici šole, v naravnem okolju.

Gusarska skrivna pot

Jasna Medvešek Butinar

CŠOD Burja

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

»Gusarska skrivna pot« je inovativna medpredmetna učna izkušnja, izvedena v naravnem in kulturnem okolju Forma vive na polotoku Seča, kot del programa šole v naravi v CŠOD Burja. Aktivnost je zasnovana kot tematska učna pot, ki temelji na principih izkustvenega in sodelovalnega učenja. Gre za ravninski travnat teren, obdan z bogato zbirko kamnitih skulptur obkrožen z oljčnikom in drugim sredozemskim rastjem s pogledom na Portoroški zaliv ter Sečoveljske soline. Tematika gusarjev je del kulturne dediščine Jadranskega morja, ki obdaja polotok Sečo.

V okviru igre vlog učenci vstopijo v domišljijski svet gusarjev, kjer raziskujejo, opazujejo naravo, ustvarjajo, rešujejo naloge, katerih namen je razvijati različne spretnosti in najti gusarski zaklad.

Skrivna pot temelji na pedagoških pristopih, kot so izkustveno učenje, problemsko učenje, sodelovalno delo in igra vlog. Naloge so zasnovane tako, da vključujejo različne učne stile, spodbujajo kreativnost, orientacijo, opazovanje ter sodelovanje. Učenci se orientirajo z zemljevidom in kompasom, ustvarjajo z naravnimi materiali, opazujejo kamnite skulpture, ki spodbujajo domišljijo. Na poti učenci rešujejo uganke in besedne igre, razvijajo logično razmišljanje, izražanje in krepitev besednega zaklada. Z gibalnimi nalogami razvijajo motorične sposobnosti kot sta koordinacija in ravnotežje. Naloge zahtevajo od učencev dobro sodelovanje in komunikacijo v skupini. Spodbujajo reševanje kompleksnejših izzivov z izmenjavo mnenj za dosego skupnega cilja, gusarskega zaklada.

Aktivnost medpredmetno povezuje področje spoznavanja okolja, likovne umetnosti, slovenščine, športa, tehnike in glasbene vzgoje. Pomemben poudarek je na trajnostni rabi naravnih materialov. Učenci uporabljajo reciklirane in naravne materiale kot so blago, šali, rute in vrvice. Učenci ustvarjajo s storži, vejami, kamenčki, listi. Kot didaktični pripomoček uporabljajo kladiva, daljnogled in ogledala ter z njimi opazujejo naravno okolje.

»Gusarska skrivna pot« poudarja pomen učenja na prostem, se povezuje z lokalnim okoljem, naravno in kulturno dediščino prostora, umetnostjo, naravo in otroško domišljijo. V ospredju je otrok kot aktivni raziskovalec, ustvarjalec in soudeleženec pri učenju. Z aktivnim vključevanjem telesa, uma in čutov, učenje postane živa in trajna izkušnja. Aktivnost spodbuja premik iz tradicionalnih učnih oblik v smeri celostnega pristopa, kjer se učenje in igra prepletata v doživetje.

Izvajanje ur dodatne strokovne pomoči v učilnici na prostem

Janja Milošič

VIZ OŠ Rogatec

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

V zadnjih letih v vzgoji in izobraževanju opažamo vedno večje zavedanje o pomenu celostnega pristopa k učenju, ki zraven intelektualnega vključuje tudi telesni, čustveni in socialni razvoj učencev. Še posebej to velja pri delu z učenci s posebnimi potrebami, kjer je ključno, da se prilagodimo njihovim individualnim značilnostim. Eden izmed sodobnih pristopov, ki ponuja številne koristi, je poučevanje na prostem. Pri svojem delu sem to vrsto poučevanja povezala z izvajanjem dodatne strokovne pomoči in tako ustvarila pogoje za bolj prilagojeno in učinkovito učenje. V osnovni šoli sem zaposlena kot učiteljica angleščine, pedagoginja in izvajalka dodatne strokovne pomoči. Sem koordinatorica dela z učenci s posebnimi potrebami, zato sodelujem z vsemi razredniki, učitelji ter drugimi strokovnimi sodelavci in soustvarjam individualne programe za učence. Zelo dobro torej poznam učence, ki jim nudim dodatno strokovno pomoč - njihove primanjkljaje, njihova močna področja, prilagoditve, ki jih potrebujejo ter metode dela, ki jim najbolj ustrezajo. Pri svojem delu vedno izhajam iz učenca in dejavnosti prilagajam značilnostim in potrebam učenca in ne obratno. Z združitvijo teh dveh pristopov, kjer sem dodatno strokovno pomoč izvajala v učilnici na prostem, sem učencem omogočila večji občutek varnosti in sproščenosti ter pri njih spodbujala notranjo motivacijo za delo. Poučevanje na prostem ima veliko učinkov, ki pozitivno vplivajo ravno na učence s posebnimi potrebami, saj spodbuja individualne učne metode, takrat je tudi manj težav z motnjami pozornosti in motivacija za učenje je večja. Učenci, s katerimi sem določene dejavnosti pri urah dodatne strokovne pomoči izvajala na prostem, so ugotovili, da je narava prostor, v katerem se lahko sprostimo, razvijamo domišljijo in hkrati tudi veliko naučimo. Za učence, ki potrebujejo dodatno strokovno pomoč, je prostor v naravi pogosto manj stresen kot tradicionalna učilnica. Delo v naravi zmanjšuje tesnobo, spodbuja koncentracijo ter omogoča bolj sproščeno komunikacijo med učiteljem in učencem. In ravno to so razlogi, zaradi katerih je izvajanje pouka na prostem še bolj pomembno in koristno za učence s posebnimi potrebami.

Pobeg iz Divjega potoka

Tadeja Nemanič

CŠOD Lipa

Področje: Digitalna tehnologija in učenje na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Reševanje problemov je ena ključnih življenjskih veščin, saj se z izzivi srečujemo na vsakem koraku – tako pri vsakdanjih opravilih, kot tudi v bolj zahtevnih situacijah, ki terjajo premišljeno, ustvarjalno in logično razmišljanje. Zmožnost prepoznavanja problema, iskanja ustrezne strategije za njegovo reševanje in presojanja učinkovitosti rešitve je temeljna za uspešno delovanje posameznika v sodobni družbi. Prav zato je pomembno, da v izobraževalnem procesu že zgodaj sistematično razvijamo to spretnost.

V šolskem prostoru reševanje problemov ni le matematična veščina, temveč postaja temeljno orodje za razvijanje višjih miselnih procesov, kot so kritično mišljenje, ustvarjalnost, sposobnost povezovanja znanja in samostojno učenje. Zaradi zavedanja, kako pomembna je ta kompetenca, sem za učence 3. in 4. razreda osnovne šole zasnovala učno dejavnost, ki je temeljila na učenju z igrami in konceptu »soba pobega«. Aktivnost je bila prilagojena učenju na prostem, natančneje v naravnem okolju ob Divjem potoku, kjer so učenci v manjših skupinah z uporabo računalniških tablic reševali niz tematsko povezanih matematičnih problemov. Naloge so bile zasnovane problemsko in so se navezovale na opazovanje narave, orientacijo, geometrijska merjenja, logično razmišljanje ter komunikacijo med člani skupine.

Učenci so skozi igro aktivno raziskovali okolje, se učili sodelovati, razpravljati o rešitvah ter si medsebojno pomagati. Ključno je bilo timsko delo, saj so se lahko le s skupnimi močmi dokopali do končnega gesla, ki jim je omogočilo simbolični »pobeg« iz začaranega gozda. Medtem ko so bili učenci samostojno vpeti v reševanje nalog, je učitelj prevzel vlogo opazovalca, usmerjevalca in spodbujevalca, kar je učencem omogočalo večjo odgovornost za lastno učenje.

Namen dejavnosti je bil razvijanje matematične pismenosti, logičnega mišljenja, digitalnih kompetenc ter povezovanje znanja z vsakdanjim življenjem. Cilj pa je bil, da so učenci razvili občutljivost za prepoznavanje matematičnih problemov v vsakdanjem življenju.

Prvošolska matematika in opismenjevanje v gozdu

Petra Orož

OŠ Podzemelj

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

V zadnjih letih vse bolj spoznavamo, kako pomembno je za otrokov razvoj, da preživi čim več časa aktivno v naravi. Poučujem pretežno v 1. razredu in opažam velike razlike med otroki, ki veliko časa preživijo zunaj, in tistimi, ki ga ne. Ker je slednjih vedno več, skušam vsaj del pouka izvajati na prostem, predvsem v gozdu. Na srečo mi to omogočajo tudi pogoji naše šole.

Predstavila bom nekaj dejavnosti, ki jih izvajam pri matematiki in slovenščini in so se izkazale kot uspešne in koristne. Vse potekajo v gozdu, ki pozitivno vpliva na otroke, kar bom posebej poudarila. Prva matematična dejavnost utrjuje številske predstave ter spodbuja hitro seštevanje in odštevanje. Med tekom po gozdu učenci iščejo pare števil, ki skupaj dajo določeno vsoto ali razliko. Dejavnost spodbuja tudi senzomotorični razvoj in hitre odzive. Druga dejavnost je namenjena določanju velikostnih odnosov med števili, tretja pa urejanju števil po navodilu. Prvo dejavnost sem povezala z opismenjevanjem – za vsak pravilen rezultat učenci dobijo črko, iz katerih kasneje sestavijo besede. Najljubša dejavnost mojih učencev za razvijanje branja je sestavljanje smešnih povedi. Učenci v trojkah stečejo po posamezne dele povedi, nato jo preberejo. Branje tako poteka v sproščenem in zabavnem vzdušju. Predstavila bom tudi opismenjevalne gozdne postaje, na katerih učenci razvijajo različne spretnosti: vežejo vrvice (razvijanje fine motorike), berejo slikopise, sestavljajo besede iz črk ali zlogov in jih zapisujejo, tvorijo povedi ob slikah, objamejo drevo in se mu zahvalijo. Dejavnosti potekajo v trojicah, kjer učenci preverjajo in ocenjujejo pravilnost nalog.

Poučevanje v naravi ima seveda tudi izzive: manjši nadzor, več časa, možnost poškodb. A koristi so številne: spodbuja gibalni in senzomotorični razvoj, krepi odpornost, zmanjšuje stres, razvija povezanost z naravo in izboljšuje socialne spretnosti. V današnji preveč digitalizirani družbi menim, da je nujno, da otrokom sistemsko omogočimo izkušnje v naravi.

Kroglica, kam bežiš?

Rok Ozebek

ČŠOD Cerkno

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Delavnica na prostem

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, ČŠOD Gorenje

Kroglica, kam bežiš? je tehnično usmerjena aktivnost, ki vključuje izkustveno učenje, aktivno udeležbo, piljenje ročnih spretnosti ter krepi skupinsko dinamiko. Delo poteka v skupinah, kjer dobijo dva učna pripomočka – veliko rumeno desko (0,5m x 1m) ter kovček z orodjem (kladivo, klešče, žeblje, tanke lesene deščice z vnaprej izvrtanimi luknjami itd.).
Cilj učencev v skupini je, da s pritrjevanjem majhnih lesenih deščic na veliko desko kroglici določijo pot, po kateri bo potovala. To storijo s pomočjo kladiva in žebljev. Desko na koncu naslonijo na steno in jo postavijo skoraj navpično, kroglico pa postavijo na začetek. Kroglica se mora na svoji poti dotakniti vseh malih deščic ter končati spodaj na označenem delu.
Aktivnost je sestavljena iz dveh delov. V prvem se učenci seznanijo z zabijanjem žebljev. Na tem mestu so jim vsi postopki demonstrirani ter so opozorjeni, na kaj vse morajo biti pazljivi. Drugi del je namenjen samostojni izdelavi poligona. Skupina mora vzpostaviti pravo skupinsko dinamiko in si razdeliti delo. Skupaj načrtujejo, izdelujejo in preverjajo pot kroglice. Vsi udeleženci uporabljajo kladivo in klešče ter se urijo v zabijanju žebljev. Po večkratnem vmesnem preverjanju poti kroglice, napačno pritrjene deščice popravijo. Skupina ob težavi skupaj išče konstruktivne rešitve.
Določene skupine so hitrejše in prej dokončajo poligon. Za diferenciacijo ali dodatno delo imajo učenci možnost uporabiti tudi dodatne plastične cevi in druge dele, ki jih imajo v kovčku. Učenci zadnjih razredov OŠ ali srednješolci dobijo še dodatno kroglico. Prvo kroglico spustijo na začetku poskusa. Nekje v sredini pa morajo izdelati takšen sistem, da bo prva kroglica sprožila drugo in sicer tako, da samo druga kroglica dokonča pot.
Na koncu sledijo predstave poligonov in demonstracija spusta kroglice ter pospravljanje.

Poučevanje angleščine v 1. in 2. razredu v gozdu in na šolskem igrišču

Simona Picelj

OŠ Podzemelj

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

V 1. razredu sem izvedla spoznavanje teme farm animals tako, da sem prvo uro spoznavanja te teme spoznavali živali na igrišču ali v gozdu s pomočjo povečanih sličic živali, ki smo jih skupaj poimenovali. Za izvedbo ure na igrišču sem uporabila sličice z živalmi ter stožce. Na igrišču, sličice pritrdim na stožce, stožce pa postavim po šolskem igrišču. V gozdu sem sličice navezala na poljubna drevesa v gozdu. Učencem sem nato poljubno poimenovala živali, ki smo jih spoznali, oni pa so tekli do drevesa/stožca na katerem je bila žival pritrjena.
V 2. razredu smo uro utrjevanja izvedli na temo shapes tako, da smo v gozdu s paličico risali oblike na gozdna tla po učiteljičinem nareku ali oblike po nareku postavljali na gozdna tla s pomočjo paličic. Na igrišču so posamezni učenci na različne konce igrišča narisali oblike, nato pa so po učiteljičinem nareku tekali od oblike do oblike na igrišču. Več kartončkov s sličicami likov sem poljubno skrila v gozd ob koncu iskanja pa smo jih razvrstili v skupine in prešteli po angleško.
Pri temi colours smo naredili dejavnost Colour hunt, ki lahko poteka kot individualno delo, delo v paru ali v skupini. S pomočjo v naprej pripravljenih, plastificiranih predlog, ki vsebujejo angleška poimenovanja barv so učenci prinašali predmete iz gozda in jih razvrščali na predlogo. Prešteli smo koliko katerih predmetov v določeni barvi so našli.
V 2. razredu smo temo wather izvedli kot uro utrjevanja v gozdu tako, da so učenci s pomočjo delovnega lista in skritih poimenovanj vremena v gozdu pod ustrezno besedo narisali vremenski znak. Temo o vremenu lahko medpredmetno povežemo tudi z spoznavanjem okolja.
Temo vehicles v 2. razredu smo uvodoma naredili najprej v razredu ali v gozdu na način, ki je opisan za temo farm animals v 2. razredu. Ure utrjevanja pa smo naredili na igrišču. Učenci so na tla s kredami narisali svoje poljubno vozilo, vozila nato s kredami poljubno povežejo s cestami. Nato so se na moj znak po narisanih cestah pomikali od vozila do vozila in ga poimenovali, narisano vozilo so tudi glasovno oponašali. Pri temi vehicles smo spoznali tudi semafor in barve semaforja. S karticami v obliki policijskih lučk za ustavljanje prometa (narejeno rdečo – stop lučko, oranžno – wait lučko ter zeleno – go lučko). Učenci so se premikali po narisanih cestah in poslušali ter opazovali učiteljičino povelje – go, wait, stop. Ko so slišali wait, so tekali na mestu, ko so slišali stop, so se ustavili in ko so slišali besedo go, so se ponovno premikali po narisani cesti. Nato so povelje po premikanju dajali tudi učenci.
Pri temi body parts v 1. in v 2. razredu sem v naprej pripravila kartice s poimenovanji delov telesa, ki imajo na drugi strani sliko tega dela telesa. Učenci so se individualno ali v paru premikali od drevesa do drevesa ter prebrali poimenovanje za del telesa. Nato so se dotaknili poimenovanega dela telesa. Če so se dotaknili pravilnega dela telesa so lahko preverili tako da so obrnili kartico, kjer je bila slika tega dela telesa. Podobno dejavnost smo izvedli s temo emotions, kjer smo imeli namesto delov telesa napisana poimenovanja za posamezna čustva. Učenci so na kartici prebrali poimenovanje za čustvo ter ga prikazali z mimiko, na drugi strani kartice, kjer je sličica tega čustva, pa so preverili ali so prikazali

pravo čustvo.
Dejavnost Easter egg hunt sem izvedla pred veliko nočjo. Učencem sem v gozd skrila plastične pirhe, vsak pirh pa je bil opremljen s kartico na kateri so bile naloge ter štampiljka. Štampiljke so se

razlikovale. Prirejen delovni list, kjer so za posamezno oštevilčeno nalogo odtisnili štampiljko pri pirhu, kjer so že opravili nalogo iz kartončka. Naloge iz kartončka so se navezovale na ponavljanje že obravnavanih tem. Tako smo s pomočjo nalog ponovili in utrdili vso obravnavno snov do aprila. Da sem si zagotovila razumevanje angleških navodil, sem na drugo stran kartončkov napisala še navodilo v slovenščini.

Gozdni casino – igre za srečo

Nina Pišek

OŠ Hruševec Šentjur

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

„Gozdni casino: Igre za srečo“ predstavlja inovativno delavnico, zasnovano za otroke vseh starosti, v kateri se fižolčki uporabljajo kot "denar" za udeležbo v različnih igrah. Delavnica se osredotoča na razvoj mehkih veščin, kot so sodelovanje, komunikacija, timsko delo, reševanje problemov in empatija, ki so ključnega pomena za osebnostni in socialni razvoj otrok. Otroci se skozi igre, kot so gozdna ruleta, domino, pikado iz vej, gradnja stolpa in poker iz listov, učijo pomembnih veščin, hkrati pa zbirajo fižolčke, ki jih uporabljajo v nadaljnjih igrah.

Delavnica vključuje tudi postaji „Občutim“ in „Opazim“, ki otrokom omogočata izražanje čustev in reševanje konfliktov ter razvoj opazovalnih sposobnosti skozi opazovanje narave. Namen delavnice je spodbujati ustvarjalnost, samozavest in podjetniške veščine, obenem pa krepiti občutek skupnosti in pripadnosti. Poudarek je na spodbujanju pozitivnih socialnih interakcij in reševanju izzivov v varnem in spodbudnem okolju.

Ključni rezultati delavnice kažejo, da spodbuja aktivno sodelovanje, učenje in osebnostno rast. Takšni pristopi, kot je „Gozdni casino“, dokazujejo, kako lahko inovativne igre in dejavnosti pomembno prispevajo k razvoju otrok ter njihovih socialnih in čustvenih veščin. Poleg pridobivanja znanja o podjetništvu in sodelovanju, otroci razvijajo tudi empatijo in čustveno inteligenco, kar je pomembno za njihov uspeh v prihodnosti.

Delavnica pomembno prispeva k razvoju mehkih veščin, ki so ključne za uspeh v življenju. S spodbujanjem ustvarjalnosti, timskega dela in razumevanja drugih otroci pridobivajo veščine, ki jim bodo v pomoč pri različnih življenjskih situacijah. „Gozdni casino“ tako ni zgolj zabavna dejavnost, temveč tudi priložnost za osebnostni razvoj, ki bo otrokom koristil v njihovem nadaljnjem življenju

Spoznavanje uporabnih rastlin

Nataša Planinc

CŠOD Radenci

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Delavnica na prostem

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Delavnica, izpeljana na konferenci, predstavlja del dejavnosti Zdravje iz narave, ki jo izvajam z učenci v CŠOD. Pri delavnici se učenci seznanijo z različnimi vrstami rastlin, ki jih uporabljamo v zdravilne ali druge namene in tako spoznavajo raznolikost človeku uporabnih rastlin. Učenci si v živo ogledajo rastline (ali njihove dele), nekatere od njih kar na naravnem rastišču, in izvedo njihova imena. Seznanijo se z rastlinskimi snovmi, ki jih te vsebujejo, in vplivom učinkovin na človeško telo. Spoznavanje rastlin poteka na praktičen način, saj učenci, razdeljeni v manjše skupine, v okolici doma poiščejo postaje, na katerih jih pričakajo različne rastline, pripomočki ter naloge. Naloge so zastavljene medpredmetno in tako, da so učenci pri reševanju aktivni, saj uporabljajo svoja čutila ter npr. izvedejo poskuse, razvrščajo in povezujejo rastlinske materiale, opazujejo pod lupo … Ob tem spoznavajo pojme, povezane z zeliščarstvom, in zanimivosti o rastlinah. Naloge so nekoliko drugačne tudi zato, ker so rešitve vedno v obliki številke.

Dejavnost lahko izvedemo v sklopu obveznega ali razširjenega programa šole in v programu CŠOD. S prilagoditvijo nalog bi lahko v dejavnost vključili tudi rastline, ki rastejo na različnih rastiščih, izvedbo pa zasnovali kot orientacijski tek. Z ustrezno prilagoditvijo bi naloge lahko reševali tudi učenci s posebnimi potrebami.

Dejavnost je med učenci dobro sprejeta, saj radi rešujejo praktične naloge, pri katerih uporabljajo svoja čutila.

Prepoznavanje drevesnih vrst na šolskem prostoru s pomočjo tabličnega računalnika

Nejc Plankar

OŠ Leskovec pri Krškem

Področje: Digitalna tehnologija in učenje na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

V današnjem času se čedalje bolj v ospredje postavlja z IKT podkrepljeno poučevanje. Sam sem mnenja, da je to zagotovo dobrodošlo, a le če je vpeljava v učni proces ciljno naravnana. Marsikaj je mogoče izpeljati bodisi z IKT bodisi brez njega. Res pa je, da je uporaba tehnologije za učence kar precej motivacijska. Temu je tako, ker živimo v digitalni dobi. Učenci sami imajo prvi stik s tehnologijo že zelo zgodaj v njihovem razvoju, hkrati se pa z njo tako srečujejo vsakodnevno doma ali v šoli. Pomembno je, da učitelji osmislimo uporabo tehnologije, učence pripravimo na varno uporabo. Pri svojem delu večkrat vključim IKT. To je lahko v obliki kviza, samostojnega raziskovanja, pri delu v skupinah. Ob tem se kažejo dobri učni rezultati. Ker so moji učenci vešči uporabe digitalnih naprav in so prav tako zelo radi zunaj v naravi, sem zaradi tega prišel do ideje, da izpeljemo pouk naravoslovja in tehnike v naravi, s pomočjo tabličnega računalnika. V četrtem razredu, v katerem poučujem, pri predmetu naravoslovje in tehnika preučujemo živa bitja, torej tudi kraljestvo rastlin. Pri tem sem se odločil, da bomo spoznavali lesnate rastline – drevesa na šolskem prostoru tako, da bomo s pomočjo aplikacije na tabličnem računalniku prepoznavali drevesne vrste, ki rastejo pri nas. V svoji predstavitvi bom prikazal proces priprave na izvedbo, kako se je ta pristop izkazal v praksi, kako so učenci le-tega sprejeli, kako trajno je bilo njihovo znanje in pripel zanimiv shematičen prikaz drevesnih vrst, ki smo ga izdelali skupaj z učenci po izpeljani aktivnosti.

Med naravo in zaslonom: Digitalna orodja v podporo učenju angleščine na prostem

Kaja Podgoršek

Oš Kungota

Področje: Digitalna tehnologija in učenje na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

V okviru pouka angleščine smo v 8. razredu izvedli učno aktivnost, ki je povezovala jezikovno znanje, razvoj digitalnih kompetenc ter učenje v naravi. Učence smo razdelili v tri heterogene skupine na šolskem igrišču, kjer so s pomočjo mobilnih naprav reševali naloge, povezane s stopnjevanjem pridevnikov v angleščini, za katere smo z učenci ustvarili kriterije uspešnosti. Vsaka skupina je prejela izbran nabor pridevnikov, na podlagi katerih je morala v naravnem okolju poiskati ustrezne predmete, jih fotografirati in ob slikovnem gradivu oblikovati povedi, ki so vključevale ustrezno stopnjevanje pridevnikov v angleščini. Fotografijo s povedjo so objavili na digitalni platformi Padlet, kar je omogočalo sprotno spremljanje učenčevega dela ter končno refleksijo. Po zaključeni aktivnosti so učenci najprej predstavili svoje povedi in jih analizirali. Na koncu so učenci izpolnili samoevalvacijski vprašalnik, v katerem so ocenili svoje izkušnje z učenjem v naravi, uporabo digitalnih orodij in razumevanjem stopnjevanja pridevnikov. Rezultati so pokazali, da je aktivnost pozitivno vplivala na njihovo motivacijo za delo in se odražala tudi v visoki meri doseganja jezikovnih ciljev pouka angleščine. Iz rezultatov je bilo mogoče razbrati, da je imelo pomembno vlogo tudi učenje na prostem, saj je učno okolje šolskega igrišča pri učencih spodbudilo opazovanje lastne okolice, jih motiviralo za gibanje in ustvarjalno izražanje ter jim omogočilo avtentičen stik z jezikom. Aktivnost je tako celostno podprla razvoj jezikovne zmožnosti, digitalne pismenosti in učenja na prostem. Cilj prispevka je osvetliti izzive in priložnosti vključevanja digitalnih kompetenc v jezikovni pouk angleščine skozi učenje v naravi. Primer prikazuje, kako lahko z uporabo naravnega okolja in digitalnih orodij učinkovito naslavljamo cilje predmeta in hkrati dvigujemo raven digitalnih kompetenc učencev.

Gozdni torki

Anja Podojsteršek

OŠ Gradec, POŠ Jevnica

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Otroci, narava, učenje, igra… Vse to smo združili v naše »gozdne torke«, kot smo jih poimenovali v razredu. Tako smo že vnaprej vedeli, kaj nas čaka na urniku v torek.
Čeprav nismo bili vedno gozdu, smo bili ali na travniku ali na igrišču pred šolo ali pa na našem šolskem vrtu, skratka učili smo se zunaj o različnih vsebinah.
Pri matematiki smo večinoma urili poštevanko, števila do 1000 in razporejanje. Pri slovenščini smo imeli vsebine, ki so namenjene jeziku ali književnosti, pisali smo pravljice in iskali skrite zaklade.
Ure spoznavanja okolja smo izkoristili za raziskovanje različnih življenjskih okolij, spoznavali smo domačo pokrajino, se orientirali, opazovali vreme ter preizkušali različne lastnosti snovi.
Poleg vsega tega smo v gozdu nabirali še smrekove vršičke ter izdelovali sirup. Opazovali postopek izdelave in ga na koncu tudi preizkusili.
Veliko časa preživimo tudi na našem šolskem vrtu, se tam učimo, zanj skrbimo, sejemo, sadimo, pobiramo pridelke ter izdelujemo čaje, sirupe, namaze in marmelade.
Učne ure in vsebine, ki smo jih izvedli na prostem, so bile učencem vedno zanimive in so radi sodelovali.
Res me presenečajo dejstva, da so otroci v današnjem času presenečeni nad stvarjo, ki jo imamo odrasli za samoumevno.
Otroci potrebujejo inovativne učitelje, učitelje, ki jim bomo približali naravo ter da se bodo zavedali pomena ohranja naše narave take kot je.

Iskanje besed v naravi in pripovedovanje pravljic

Katja Polajnar

Zasebni vrtec Sonček, Fužine 5, Kamnik

Področje: Spodbujanje bralne pismenosti pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

V začetku šolskega leta smo v vrtcu v jutranjem krogu vsako jutro prebirali pravljice. Otroke smo spodbujali, da tudi sami povejo obnovo knjige. Ko je motivacija v igralnici popustila, smo se s knjigo odpravili na prosto. Redno smo obiskovali travnik ali gozd in tam prebirali knjige. Vsi otroci so dobili priložnost, da so po svojih močeh obnovili pravljico ali povedali deklamacijo. Tisti bolj sramežljivi in introvertirani otroci so obnovili knjigo samo gozdnim živalim ali rastlinam, najpogumnejši pa so pripravili obnovo pred vsemi otroki in vzgojiteljicami. Da so otroci ostali motivirani, smo pripravljali različne dejavnosti v okviru projekta. Poleg prebiranja in pripovedovanja zgodb smo vključili tudi lutke in pripravili lutkovno predstavo, kamišibaj, dramsko predstavo, obisk knjižnice in razstavo v Mestni knjižnici Grosuplje. Poleg obnov iz knjig in prebiranja pravljic smo šli še korak naprej. V prispevku smo opisali dejavnosti, ki spodbujajo predbralno pismenost v naravi. Otroci so v naravi nabrali različne predmete in jih razvrstili. Nato smo predmete poimenovali, jim dodelili karakteristike, jim določili barvo ter druge lastnosti. Sprva so otroci pripovedovali zgodbo ali opisovali dogajanje po slikovnih predlogah in z različnimi predmeti. Naključno izbrane slike, fotografije, predmeti in besede so bile iztočnica domišljiji, s pomočjo katere so otroci prosto pripovedovali zgodbe. Najmlajši so opisovali slike ali fotografije, starejši in predšolski otroci pa so si izmislili in povedali svojo zgodbo. Na koncu smo opustili slikovno gradivo in nadaljevali pripovedovanje samo s pomočjo predmetov, ki smo jih našli v gozdu. S projektom bomo nadaljevali naslednje leto, saj smo zastavili odlično podlago za zgodnje opismenjevanje otrok. Verjamemo, da s takšnimi in podobnimi dejavnostmi spodbujamo branje tudi v domačem okolju.

Matematični izzivi v naravi

Aleš Prapertnik

CŠOD Prvine

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Učenci, udeleženci šole v naravi pogosto ne pričakujejo predmetov, ki jih imajo vsak teden oz. dan v šoli. Kaj šele klasične, frontalne izvedbe z uporabo zvezkov, učbenikov in ostalih pripomočkov. Pod imenom »Matematični izzivi v naravi« predstavljam svojo, preverjeno različico izvedbe programa Centra šolskih in obšolskih dejavnosti pod naslovom »matematika v naravi«, ki ponuja drugačen, izkustveni pristop k spoznavanju matematičnih vsebin. Delavnica je namenjena učencem prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja in jo je možno prilagoditi tudi za starejše. Njen glavni namen je, da se skozi skupinske naloge v naravi preizkusijo na različnih področjih matematike in pri tem uporabljajo samo naravne materiale.

Delavnica, ki poteka v naravnem okolju učence vzpodbuja k razmišljanju, samostojnemu ali skupinskemu reševanju problemov in raziskovanju matematičnih vsebin skozi igro, opazovanju in izzive, ki so jim blizu. Delavnica temelji na načelih aktivnega učenja in vključuje izkustveno učenje v naravnem okolju.

Učenci se srečajo z različnimi nalogami in problemi, Pri tem spoznavajo in utrjujejo različna matematična področja: števila, geometrijske oblike, vzorci, simetrija, neznanke in logično sklepanje. Naloge so prilagojene starosti, na primer, ustvarjajo simetrične like (npr. metuljčke iz listov), razvrščajo materiale (npr. vzorci).

Vsak pravilno opravljen izziv je nagrajen z žigom, nadgrajene naloge z dodatnim, kar spodbuja motivacijo, sodelovanje in samoiniciativnost.

Predstavljen pristop učencem približa matematiko kot uporabno, smiselno in predvsem zabavno znanost, ki jo lahko začutijo skozi gibanje, igro in naravno okolje. Prispevek učiteljem ponuja konkreten, preverjen in motivacijsko učinkovit model, ki matematiko približa kot živo, uporabno in smiselno učno izkušnjo, primerno za popestritev pouka ali dneve dejavnosti.

Pod krošnjami besed

Maša Primožič

OŠ Mengeš

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

V prispevku so opisane dejavnosti za učenje slovenskega jezika v prvem razredu osnovne šole v naravi. Prispevek, ki je podrobneje opisan v nadaljevanju, je nastal kot odziv na seminar v CŠOD Prvine z naslovom Učenje jezika v naravi.

Opisane dejavnosti so potekale s polovico oddelka, z 12 učenci. Dejavnosti so se odvijale gozdu, na travniku ter v šolskem parku. Učenci so se učili individualno, v parih in v skupinah. Delo v paru in v skupini jih je spodbudilo k sodelovanju, medsebojnemu komuniciranju in reševanju morebitnih nesoglasij. Med seboj so si nudili podporo in pomoč ter skupaj reševali probleme, hkrati pa se zavedali, da bodo ob koncu naloge tudi sami morali poročati o rezultatu.

V naravi sem z učenci izvedla tri dejavnosti: Lov na manjšalnice, Iščem besede in Abecedna preproga.

»Lov na manjšalnice« je potekal v parih. Učenci so po predhodni obravnavi pojmov, v naravi iskali podoben predmet večje in manjše velikosti (veja - vejica). Najdene predmete so tudi poimenovali in ob gibu zlogovali.

Pri dejavnosti »Iščem besede« so učenci vadili branje besed, ki jim jih je pripravila gozdna vila, raziskovali okolico in iskali predmete, ki so jih prebrali na listkih. Besede so »zapisovali« z rabo gibalne abecede in se tako v naravi pogovarjali v skrivnostnem jeziku gibov. Vadili so sestavljanje krajših povedi in utrjevali zapis besed ali povedi z velikimi tiskanimi črkami.

Pri dejavnosti »Abecedna preproga« so se učenci spremenili v gozdne škrate in iskali predmete v gozdu, ki se začnejo na določeno črko abecede oz. prvi glas. Najdene predmete so polagali na veliko abecedno preprogo. Po končanem iskanju so morali poimenovati in zlogovati (s ploskanjem) vse najdene predmete.

Dejavnosti v naravi so bile otrokom zanimive, saj so vključevale raziskovanje narave, gibanje, igro, druženje z vrstniki ter učenje izven šolskih prostorov. Takšen način učenja spodbuja njihovo radovednost, poskrbi za fizično zdravje in skrbi za povezanost z naravo.

Smetka ne smeti več

Mojca Rutar

CŠOD Soča

Področje: Trajnostni razvoj in učenje na prostem

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Naj nam bo zabavno, kreativno in celo izzivno, kljub temu, da ločujemo smeti. Saj je ločevanje odpadkov zelo pomembno za naš planet, predvsem pa pravilno ločevanje. Prav pravilno ločevanje odpadkov je ključnega pomena za ohranjanje okolja. Odpadkov je vedno le več in nas bodo počasi zasuli. V Evropski uniji vsako leto zavržemo več kot 2 milijardi ton odpadkov, v Sloveniji več kot 4 milijone ton, vsak izmed nas več kot 400 kg. Poskrbeti moramo za zmanjšanje kupa smeti. K temu pripomore ravno pravilno ločevanje, saj lahko odpadke na ta način ponovno uporabimo. Z zmanjšanjem mešanih odpadkov pa poskrbimo tudi, da je manj sežganih oziroma zakopanih smeti ter posledično manjše onesnaženje.

Otroci morajo razumeti, da odpadki niso samo »smeti«, ampak lahko postanejo »nov izdelek«, če ga pravilno ločimo. In kako pozitivno z ločevanjem poskrbijo za okolje. Od malih nog jih je potrebno učiti, kako pravilno razvrščati odpadke, saj bodo na tak način razvili trajne navade. Ločevanje bodo avtomatizirali. Učinkovit način, da učence pritegnemo k učenju ločevanja so »zabavno tekmovalne igre«. Učenje bo postalo zabavno.

Otroci bodo aktivno sodelovali in omogočeno jim bo boljše zapomnjenje. Da preverimo svoje znanje in ga utrdimo pa uporabimo različna orodja, kot so aplikacije, zgibanke in ključe za ločevanje odpadkov. Ugotovili bomo tudi, kaj je najboljši pripomoček za pravilno ločevanje. Tudi same odpadke bomo ponovno reciklirajo v tolkala in z njimi zaigrajo pesem, ki jo bodo napišejo sami s pomočjo v naprej danih besed. Svojo pesem bodo primerjajo z že znanimi slovenskimi pesmimi o ločevanju.

Polni novega znanja se nato odpravimo na sprehod in naredimo čistilno akcijo.

S tem prispevkom želim predstavila, kako lahko z igrami otrokom olajšamo učenje o ločevanju odpadkov in o pomenu pravilnega ločevanja. Pripomogla naj bi k varovanju narave, k zmanjšanju odpadkov in ponovni uporabi.

Jezik in sporazumevanje pri učenju na prostem

Andreja Selak

OŠ Bršljin

Področje: Spodbujanje bralne pismenosti pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Učenje v naravi je za učence 1. triade še kako pomembno. Narava je za njih motivator, ki sam po sebi spodbuja k delu in raziskovanju. Učenje zunaj otroke privabi in olajša usvajanje novih znanj in spodbuja razvoj socialnih veščin. Pogosto je strukturirano kot igra, saj je okolje prijetno in sproščeno. Otroci nimajo občutka, da se učijo. To ne samo povečuje njihovo zagnanost za učenje, ampak tudi spodbuja njihovo voljo do sodelovanja in odprtost za nove ideje.
V prispevku bom predstavila, kako lahko razvijamo sporazumevalno zmožnost in jezik v naravi. Poučujem v 2. razredu, kjer kar 7 pedagoških ur na teden namenjenih slovenščini. Jezik lahko razvijamo na več področjih:

- poslušanje,
- govorjenje,
- branje
- pisanje.

Okolje je že samo po sebi vir mnogih besedil in tudi nebesednih sporočil, kar ponuja možnost za razvoj jezika. Obenem naravno okolje spodbudi doživljanje, ki krepi razvoj domišljije in ponuja spodbudne pogoje za sprejemanje ter poustvarjanje književnih besedil.

Naša šola ima odlično lokacijo na robu večjega mesta, obdana je z gozdičkom na eni strani, s sadovnjakom in travnikom na drugi. Imamo pa tudi veliko igrišče ter igrala. Možnosti za izvajanje pouka na prostem je tako res veliko in prav je, da jih v čim večji meri izkoristimo.
Pouk jezika na prostem je potrebno skrbno ciljno načrtovati in po možnosti tudi medpredmetno povezati vsebine. Pozorni moramo biti tudi na vremenske pogoje. Vnaprej je potrebno pripraviti pripomočke in obvestiti učence, če bi na prostem kaj posebnega potrebovali. Če se pouka na prostem večkrat poslužujemo, so ga učenci navajeni in ga tudi drugače sprejemajo.

Učimo se zunaj

Tina Sladič

OŠ Šmartno

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Učenje nas spremlja v vseh življenjskih obdobjih in na vseh področjih, kjer se udejstvujemo. Izkustveno učenje je osnova za izvajanje vsebin pri predmetu spoznavanje okolja, ki se poučuje v prvih treh razredih devetletne osnovne šole. Spoznavanje okolja je šolski predmet, ki zajema usmeritev spontanega otroškega raziskovanja sveta v naravnem in družbenem okolju.
Pri poučevanju predmeta spoznavanje okolja se poudarja neposredno spoznavanje vsebin. Temu primerna oblika učenja je učenje izven učilnice, ki ne poteka v šolski stavbi.
Vse več učiteljev se poslužuje takšnega načina dela, da se pri izvedbi pouka odločijo za več lokacij, kjer otrokom predstavijo snov na zanimivejši in bolj pristen način.
Pouk izven učilnice tudi poveča motivacijo, samozavest in navdušenje učencev, izboljša vedenje učencev, omogoča sodelovanje in spodbuja individualne učne metode. Ugotovitve kažejo, da učenci z aktivno vlogo med poučevanjem pridobijo dolgotrajno znanje.
V prispevku bom predstavili več različnih dejavnosti, ki sem jih izvedla na prostem v prvem razredu pri predmetu spoznavanje okolja. Dejavnosti so bile zasnovane tako, da spodbujajo uporabo vseh čutil (vid, sluh, vonj, okus in otip).
V okviru pripravljanja učnih dejavnosti, ki so ustrezne za učence prvega razreda sem morala upoštevati, da se učenci začnejo opismenjevati, zato so dejavnosti temu tudi prilagojene. Torej njihove dejavnosti so zasnovane tako, da ustno odgovarjajo in izražajo svoje ugotovitve. Veliko poudarka sem namenila medpredmetnemu povezovanju, kjer so se predmeti med seboj smiselno dopolnjevali.

Od izkušnje do knjige: medpredmetna povezanost z izkustvenim učenjem v naravnem okolju

Daniela Spevan

OŠ Destrnik - Trnovska vas

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

POVZETEK

Namen moje naloge je, da z metodo izkustvenega učenja v naravnem okolju učenci pridobijo čim več izkušenj in priložnosti za pridobivanje znanja na različnih predmetnih področjih, kar jim omogoča bolj celostno razumevanje učnih vsebin. Po predstavitvi ciljev, ki smo si jih zadali pred odhodom na teren, smo najprej iskali in prepoznavali gozdne cvetlice. Na podlagi opazovanja cvetlic smo svoje znanje prikazali v zapisu miselnega vzorca in s tem širili besedišče. Ker nam je pouk na prostem spodbujal ustvarjalnost in domišljijo smo gozdne cvetlice tudi naslikali. Vso znanje, ki smo ga dobili na terenu smo želeli strniti in prikazati v skupni knjigi oz. zbirki gozdnih cvetlic, ki smo jo tudi izdelali. Na podlagi evalvacijskega vprašalnika, ki smo ga izvedli o učinkovitosti našega dela in morebitnih ukrepov za izboljšanje v prihodnje sem ugotovila, da si učenci želijo več učenja na prostem, da jim je takšen način poučevanja zanimiv, drugačen in hkrati tudi poučen.

Razredna ura na zraku

Darja Starc

OŠ Dragotina Ketteja Novo mesto

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Delavnica na prostem

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

V sodobni družbi se vse pogosteje srečujemo z izzivi, ki jih prinaša digitalna doba, še posebej pri otrocih in mladostnikih. Tehnološki napredek, ki ponuja številne možnosti za učenje, zabavo in povezovanje, žal s sabo nosi tudi številne pasti. Ena izmed najizrazitejših posledic pretirane rabe elektronskih naprav med osnovnošolskimi otroki je postopno upadanje kakovosti medosebnih odnosov. Opažamo zmanjšano sposobnost za vzpostavljanje in ohranjanje pristnih socialnih stikov, nižjo raven empatije, zmanjšano zmožnost poslušanja in razumevanja drugega ter vedno več težav pri mirnem in učinkovitem reševanju konfliktov. Med učenci se pogosteje pojavljajo nerazumevanje, izključevanje, pa tudi različne oblike nasilja, tako verbalnega kot tudi fizičnega.
Na to opozarjajo tudi številne raziskave. Mednarodna študija Twenge in Campbell (2018) ugotavlja, da več kot dve uri dnevne uporabe zaslonov pri otrocih korelira z nižjo stopnjo socialne stabilnosti, manjšo sposobnostjo empatije in višjo stopnjo čustvenih težav. Avtorici poudarjata, da »pretirana raba digitalnih medijev vpliva na osnovne medčloveške spretnosti, kot so čustveno uravnavanje, sodelovanje in sposobnost razvijanja zdravih odnosov.«
Tudi slovenski strokovnjaki poudarjajo pomembnost uravnoteženega pristopa k uporabi sodobnih tehnologij in pomen neposrednih socialnih interakcij. Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) v publikaciji Zasvojenost z zasloni – vodič za starše in strokovne delavce izpostavlja, da dolgotrajna uporaba zaslonov vodi v socialno izolacijo, slabše duševno zdravje, zmanjšano telesno aktivnost ter povečano impulzivnost in agresivno vedenje pri otrocih.
Kot navaja tudi Mojca Juriševič s Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani: »V času, ko se otroci čustveno in socialno oblikujejo, je ključnega pomena, da imajo možnost razvijati pristne odnose z vrstniki, uriti empatijo in se učiti učinkovite komunikacije – tega pa jim digitalna interakcija ne omogoča v enaki meri kot izkušnje v živo.« (Juriševič, 2020)
Ker verjamem, da šola kot prostor učenja ne more in ne sme ostati slepa za te spremembe, sem se odločila izvesti šolsko uro, ki neposredno odgovarja na ta izziv.
V letošnjem šolskem letu sem prevzela vlogo sorazredničarke v enem izmed šestih razredov. V tem oddelku so trije učenci, s katerimi izvajam dodatno strokovno pomoč, ostale učence pa sem do takrat poznala le bežno. Ob odsotnosti njihove razredničarke sem prevzemala razredne obveznosti, pogosto sem bila prisotna pri razrednih urah in jih spremljala med odmori. Skozi redno interakcijo sem začela zaznavati številne izzive v medosebnih odnosih znotraj razreda. Učenci se pogosto zapletajo v konflikte, ki jih ne znajo ustrezno razreševati. Prisotna je visoka stopnja verbalnega, občasno tudi fizičnega nasilja, poleg tega pa sta v razredu dva učenca, ki sta med vrstniki slabo vključena in pogosto odrinjena na rob skupine. Hitro mi je postalo jasno, da bo za izboljšanje razredne klime potrebno zavzeto in načrtno delo. Ko se mi je ponudila priložnost za intenzivnejše sodelovanje z razredom, sem pripravila niz dejavnosti, usmerjenih v krepitev socialnih veščin, spodbujanje empatije ter razvijanje strpnosti in medsebojnega sprejemanja. Toplo in sončno vreme me je navdihnilo, da eno izmed razrednih ur izvedemo zunaj, v naravnem okolju. Z dejavnostjo na prostem sem želela ustvariti bolj sproščeno in

vključujoče vzdušje, v katerem bi učenci lažje navezovali stike, se povezovali in se učili sodelovanja na neformalen, a hkrati zelo učinkovit način.

Orientacija v gozdu: sodobni pristopi in igrivo učenje za prvošolčke

Tina Stopar

OŠ Zbora odposlancev

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Prispevek obravnava inovativno izvedeno orientacijo v gozdu za prvošolčke. Dejavnost je potekala v okolici Kočevja, natančneje na delu gozdne Trim steze. Aktivnost je bila zasnovana tako, da je spodbujala aktivno učenje v naravi ter razvijanje prostorske predstave, timskega dela, sodelovanja, gibalnih in miselnih spretnosti. S pomočjo zemljevida so učenci iskali postaje, na katerih so jih čakale naloge z različnimi nalogami. Naloge so vključevale gibalne vaje, reševanje ugank ter prepoznavanje gozdnih živali in rastlin. Učenci so naloge izvajali v skupinah, kar je omogočilo sodelovalno učenje in medvrstniško vrednotenje. Po zaključku nalog so si med seboj izmenjevali povratne informacije ter razpravljali o svojih izkušnjah pri izvedbi nalog. Dejavnost je bila zasnovana na sodobnih didaktičnih pristopih, kot so izkustveno učenje, formativno spremljanje, sodelovalno učenje in medvrstniško vrednotenje. Pomemben del dejavnosti je bila tudi raziskovalna komponenta, ki je vključevala obisk Črne jame v Kočevju, kjer so otroci spoznavali naravne znamenitosti in zgodbo povezano z naravo. S tem so bili vključeni elementi raziskovanja in zgodovinsko-kulturnega učenja. Aktivnost je omogočila integracijo več različnih učnih ciljev, kot so razvoj prostorske predstave, gibalnih spretnosti, reševanje problemov, sodelovanje v skupinah.

Lipina avantura

Sabina Stopar

CŠOD Lipa

Področje: Digitalna tehnologija in učenje na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Aktivnost sem zastavila kot medpredmetno aktivnost s poudarkom na orientacijski dejavnosti v naravnem okolju (vrtača, okolica doma Lipa) z naravnimi in umetnimi rekviziti in jo nadgradila z Modelom Roke, Estetskim pristopom ter Skrivnostnostjo. Za večjo motivacijo pri delu sem uporabila tablične računalnike in aplikacijo Misija CŠOD. V slednji in z uporabo GPS-a uporabnik dobi vsa navodila, namige, lokacije reševanja izzivov. V uvodu so učenci prejeli osnovna ustna navodila za delo na dnu vrtače v okolici doma Lipa. Opozorila sem jih na sodelovalno delo znotraj skupine ter na varnost pri izvajanju nalog. Skupina je nato prejela nahrbtnik z vsemi navodili in pripomočki (ortofoto posnetek in zemljevid okolice doma Lipa, opis in slikovno gradivo, pripomočki). Udeleženci so prejeli kratke namige za uspešnejše delo in se v manjših skupinah (3-5 otrok) lotili svoje prve naloge. Oblika dela je bila določena po modelu »zvezde«. Poiskati in opraviti so morali naloge na določenih mestih, ki so jih našli s pomočjo GPS-a, opisa lokacije, uganke ali foto lova. Vsaka skupina je imela svoje zaporedje izvajanja nalog. Od sedmih ponujenih nalog so jih morali opraviti vsaj pet. Za povezovanje orientacije v naravnem okolju in doživljanje okolja so se aktivnosti dogajali ob domu CŠOD Lipa v/ob naravni »luknji«/vrtači.

Prva naloga je zahtevala od njih, da so s pomočjo opisa poiskali pravo kontrolno točko oziroma stojišče in s pomočjo lastne iznajdljivosti izmerili dolžino mize za namizni tenis ter ostale naloge iz orientacije. S pomočjo opisov in fotografij so reševali naloge o zvezdah, luninih menah in o merilu zemljevida. Najtežja jim je bila pa naloga prepoznavanja iglavcev na lokaciji stojišča.

Druga naloga jih je s pomočjo fotografije usmerila proti podhodu, kjer so reševali naloge s pomočjo zemljevida in kompasa ter lastne sposobnosti orientiranja v okolju.

Tretjo kontrolno točko so našli s pomočjo foto lova in skušali rešiti zagato glede orientacije z mahom na različnih lokacijah. Ustvarili so skupinske zvoke deževnega gozda s pomočjo svojih glasov in lastne iznajdljivosti.

Četrto kontrolno točke so našli po opisu totema in izzive reševali s pomočjo informacijske table. Gre za opise o zgodovini CŠOD in turističnih točkah v bližini doma Lipa, na katere so se vezale učne naloge. Ker so spoznali pojem totem, ki so ga uporabljali tudi Indijanci, so se ob fotografiji urili v izdelavi kavbojskega voza.

Peto kontrolno točko so našli s pomočjo uganke in pesmi in odgovarjali na vprašanja iz orientacije ter družno zapeli ob ognjišču.

Šesto kontrolno točko so našli s pomočjo uganke o brezi ter reševali izzive s področja orientacije, opazovanja, iskanja in prepoznavanja markacij za kolesarko in pohodniško pot ter se urili v fini motoriki izdelave prstana iz brezove vejice.

Sedma kontrolna točka je nudila pomoč pri iskanju s pomočjo fotografije gasilskega doma in uganke. Naloge so bile vsebinsko vezane na lokacijo, saj je bila prva požarna bramba na Slovenskem ustanovljena v Metliki. Pokazati so morali tudi znanje vozlanja in posamezniku skupine nadeti simpatičen vzdevek.

Izzivi na kontrolnih točkah so bili iz različnih področij, in sicer matematika, naravoslovje in tehnika, likovna umetnost, slovenščina, glasbena umetnost. V pomoč jim je bil vedno zemljevid z aktivnim GPS-om v aplikaciji CSOD Misija.

Na štirih kontrolnih točkah so bile skrite/obešene skrinjice. V notranjosti je bila napisana črka. Le-te so skrbno zapisali na list in jih pozneje premetali ter zapisali geslo.
Zaključili smo z evalvacijo učne ure na dnu vrtače, kjer so učenci razgrnili blazino, se ulegli, zaprli oči ter občutili naraven prostor. Lipina avantura je narejena kot tekmovanje med skupinami, saj aplikacija sproti beleži točkovanje, a to ni njen osnovni namen. Osvajanje novih znanj, izkušenj, medsebojnega sodelovanja, krepitev medvrstniških odnosov so le nekatere kompetence, ki so jih usvojili.

Višje, hitreje, močneje

Laura Strah

Vrtec Ig

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

V oddelku 4—5-letnih otrok sem opazila nekaj posameznikov, ki na področju gibalnega razvoja zaostajajo za vrstniki. Vodene gibalne dejavnosti v telovadnici so nekoliko prispevale k izboljšanju.
V vrtcu imamo dobro opremljen telovadni kabinet a nam je sčasoma vseeno zmanjkalo idej in pripomočkov, s katerimi bi na igriv in zabaven način omogočali celosten razvoj s poudarkom na gibanju.
Vrtec Ig se nahaja v neposredni bližini gozda. Redno ga obiskujejo vsi oddelki, nekateri vsakodnevno.
Naravni prostor ustvarja pogoje za zmerno tvegano igro, ki je bistvena za razvoj telesne samozavesti, presoje tveganja in pridobivanje izkušenj, pomembnih za samostojno gibanje. Zmerno tvegana igra, kot je plezanje na hlode, skakanje z višine ali raziskovanje neravnega terena, omogoča otrokom, da se učijo v realnih pogojih in razvijajo zaupanje vase.
Gozd kot prostor z mnogimi skritimi kotički, nepredvidljivimi oblikami in naravnimi ovirami pri otrocih vzbuja radovednost, domišljijo in željo po raziskovanju.
Gozda ne dojemamo zgolj kot prostor za igro, temveč kot estetski prostor, poln ritmov, barv, tekstur in oblik, ki spodbujajo zaznavanje, ustvarjalnost in izražanje z gibom. Otroci se v takšnem okolju učijo prepoznavati lepoto naravnih pojavov ter svoje telesno gibanje usklajevati z doživetjem prostora. Hoja po različnih podlagah, plazenje, plezanje, skakanje in ples v naravi ne prispevajo le h krepitvi telesa, temveč tudi k estetskemu doživljanju sveta.
V prispevku se osredotočam na pomen naravnega okolja kot edinstvenega prostora, ki omogoča celostni razvoj otroka. V obdobju zgodnjega otroštva so temelji gibalnih sposobnosti še posebej občutljivi za vplive iz okolja. Gozdna pedagogika, ki temelji na učenju z naravo in v naravi, otrokom omogoča prostorsko in telesno svobodo, ustvarjalnost ter stik z naravnimi elementi.
V naravi ustvarjamo pogoje za igriv in spontan razvoj grobe in fine motorike, ravnotežja, koordinacije in telesne samozavesti.
Gozd tako predstavlja izjemno spodbudno učno okolje za gibalni in celostni razvoj predšolskih otrok. Združevanje umetniškega izraza, gibanja, igre in raziskovanja v naravi ne krepi le motoričnih sposobnosti, temveč tudi otrokov notranji svet, njegov odnos do sebe in sveta, kar predstavlja temelj za trajnostni razvoj otroka v sodobni družbi.

Po mostovih Ljubljanice

Marjana Strgar

OŠ Škofljica, PŠ Lavrica

Področje: Spodbujanje bralne pismenosti pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Vsako leto na naši šoli organiziramo kar nekaj dejavnosti, ki so namenjene nadarjenim. Letos je v povezavi s knjigo za Cankarjevo tekmovanje Zmaj nad mestom, padla ideja, da nadarjene petošolce peljemo na ogled glavnega mesta. Učitelj zgodovine je bil takoj pripravljen priskočiti na pomoč, saj mu vodenje po ljubljanskih ulicah ni tuje. Pri predstavitvi Ljubljane se je oprl na mostove reke Ljubljanice. Z avtobusom smo se iz Lavrice peljali do Strelišča in pot peš nadaljevali do Špice. Tam smo videli Gruberjev prekop, ki razdeli reko Ljubljanico na dva dela, da ta ne bi poplavljala mesta. Začeli smo z ogledom mostov: prvi je bil Prulski ali Opečnati most. Naslednja znamenitost je bil most, ki so ga v zgodovini trikrat prestavili, zato ima tudi tri imena: Hradeckega most, Mrtvaški most in Železni most. Najhitreje smo si ogledali Šentjakobski most, saj je bilo zaradi prometa zelo hrupno. Ljubljanico smo prečkali na Čevljarskem ali Šuštarskem mostu. Iz knjige Zmaj nad mestom, so petošolci kar sami razlagali, kaj vse se je na tem mostu dogajalo. Z mostu so namreč biriči namakali goljufive peke, ki so v kruh dodajali lažne sestavine in ga dražje prodajali.
Poleg mostov smo si ogledali tudi Valvasorjevo in Trubarjevo hišo. Ta stoji na Ribjem trgu, ki je zelo blizu Ribje brvi. Učenci so si dobro zapomnili, da je most namenjen tudi avtomobilom, brv pa samo pešcem in kolesarjem. Ribja brv je sestavljena iz aluminija in je drugi najmlajši »most« v Ljubljani. Nato smo se sprehodili do Prešernovega trga, kjer je Tromostovje. Da so bili učencu aktivni, so šteli stebričke, ki jih je na Tromostovju kar 632. Spet je sledila povezava s knjigo o zmaju – ta most je namreč omenjen v poglavju V rokah mestnih čuvarjev. Glavna oseba je prav s tega mostu opazovala Ljubljanski grad, od koder so piskači piskali na trobente in naznanjali uro pred poldnevom. Sledil je ogled najstarejšega Mesarskega mostu, ki je poln ključavnic. Za na konec nas je čakal Zmajski most, kjer so zmaji in zapis črk FJ, kratic za Franca Jožefa. Za nagrado nas je čakal sladoled, ki smo si ga vsi z užitkom privoščili. Domov smo se vrnili z avtobusom polni novih vtisov.
Učno vsebino sem v pouk vključila z namenom, da učenci začnejo povezovati dogajalne prostore iz knjige Zmaj nad mestom z realnimi ljubljanskimi ulicami in mostovi. Na ta način so si lažje predstavljali srednjeveško dogajanje sredi Ljubljane.

Ločuj in Zemljo varuj

Fanika Strojin

OŠ Šentjernej, Podružnica Orehovica

Področje: Trajnostni razvoj in učenje na prostem

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Učence vsako leto 22. aprila spomnim na praznik naše Zemlje. Pogosto ta dan izvajamo tudi različne aktivnosti v povezavi z ekologijo. Tudi letos je bilo tako. Aktivnost se je začela že takoj zjutraj in je potekala tri dni. Začeli smo z razmišljanjem o tem, kaj lahko mi storimo za naš planet, kaj je ekologija, ekološki otok, kaj pomeni trajnostni razvoj, katera so živa bitja na Zemlji, … Osredotočili smo se na živa bitja. Odpravili smo se na šolsko dvorišče in individualno, a usmerjeno, raziskovali. Nato smo obiskali ekološki otok pri šoli. Poučili smo se o tem, da so zabojniki različnih barv in prebrali, kaj spada v katerega. Usmerila sem jih, da se tudi doma pozanimajo, kako v njihovi družini ločujejo odpadke ter da obiščejo ekološki otok v svojem kraju. Ločevanje odpadkov smo z dejavnostjo vadili tudi v učilnici. Želela sem, da raziščejo, zakaj odpadke sploh ločujemo. V ta namen, so izvedli krajšo anketo z učitelji in starejšimi učenci šole ter dobili veliko koristnih informacij, ki so jim zagotovo ostali bolj v spominu, ker so do podatkov prišli sami. Nazadnje pa smo se ukvarjali še z biološkimi odpadki. Ponovno smo se vrnili na šolsko dvorišče in iz naravnih odpadkov (vejice, listi, trava, storži…) so gradili ptičja gnezda. Pri tem so zelo uživali in res poskušali narediti gnezda, kot bi jih naredile ptice.
Tekom aktivnosti sem ugotovila, da učenci slabo poznajo ločevanje odpadkov, nekateri površno ločujejo v šoli (biološki odpadki, embalaža in papir), doma pa sploh ne. Preko otrok sem poskušala vplivati tudi na starše, saj so dobili v zvezi z ločevanjem navodila tudi za domačo nalogo. Nismo pa govorili samo o ločevanju, temveč tudi o tem, kako bi količino odpadkov v družinah zmanjšali. Odprlo se je kar nekaj idej in le upam lahko, da bo vsaj nekaj od tega »padlo na plodna tla«.

Drevesa naša mogočna starostna živa bitja

Kristina Šegel

OŠ Mengeš

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Delavnica na prostem

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Za to starost otrok sta bili ključni pravljičnost in skrivnostnost, ki sta se prepletali z raziskovalnimi dejavnostmi in. Iskanjem skrivnostnih predmetov: Skrili so jih gozdni prebivalci, kar je popestrilo in močno povečalo motivacijo otrok v gozdni dogodivščini.

Uporaba ljudskih pripovedk in pesmi je prispevala k razumevanju narave in spodbudila spoštljiv odnos do dreves ter živali.

Ob vživljanju v drevesa in ob opazovanju poškodb dreves (vreznin, polomljenih vej) so otroci razvili empatijo in izrazili željo po pomoči. Začeli so jih doživljati kot živa bitja, pomembna za naše zdravje in življenje.

Izbira drevesa meseca je bistveno pripomogla k osredotočenosti in motivaciji za učenje, spoznavanje in skrb.

Opazovanje kalitve želoda je učencem približalo dolgotrajen proces rasti dreves.

Naravoslovne škatle in igra »kaj gledam?« so pripomogle k natančnemu in pozornemu opazovanju.

Čutno zaznavanje z zavezanimi očmi je razvijalo sposobnosti prepoznavanja in občutenja narave.

Medvrstniško sodelovanje je okrepilo odnose; starejši učenci so radi pomagali mlajšim, pri tem pa tudi sami utrjevali znanje. Mlajši so občutili varnost, učenci s slabšimi socialnimi veščinami pa so dobili možnost sodelovanja in odgovornosti.

Izkustveno učenje je posebej koristilo nemirnim učencem ter tistim z učnimi ali socialnimi težavami. Lažje so dosegli znanje in bili vključeni.

Gozd kot medpredmetna učilnica se je izkazal kot čudovita priložnost za aktivno raziskovanje, navduševanje in sproščeno učenje.

Gibam in si zapomnim

Saša Šeško

OŠ Narodnega heroja Rajka Hrastnik

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Delavnica na prostem

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Kadar se z učenci premaknemo iz šolskih učilnic na prosto, večkrat pri njih vzbudimo vzklike sreče in veselja, saj so radi v naravi, na prostem. Pouk na prostem je zabaven, zdrav, saj se pri tem veliko gibajo. Učenci večino časa preživijo v zaprtih prostorih, tudi popoldne doma, zato v šoli stremimo k pouku na prostem. Pouk na prostem omogoča učenje, ustvarjanje na svežem zraku. Pri pouku na prostem so učenci aktivno vključeni v proces učenja. Pouk se največkrat izvaja na šolskem dvorišču, v učilnici na prostem, v bližnji okolici šole ali v gozdu.

Pozitivne učinke pouka na prostem zaznamo že pri njihovem obnašanju. Ko se odpravimo ven, so dobre volje, motivirani za delo, pripravljeni za učenje z gibanjem, učenci so aktivni.

Raziskave kažejo, da je učenje na prostem zelo pomembno, ne samo zaradi učnega uspeha, ampak tudi vpliva na zdrav razvoj posameznika. Pozitivne učinke ima tudi na kognitivni razvoj, na razvoj fizikalnih spretnosti, na socializacijo in čustvene interakcije (Malone, 2008).

Učenje z gibanjem razvija socialne interakcije, komunikacijske spretnosti še posebno takrat, kadar delamo v skupinah. Učenci preko gibanja pridobivajo nova znanja in izkušnje. Takšen način poučevanja pa spodbuja radovednost, igro in domišljijo.

Učenci se na prostem pri učenju preko gibanja izkustveno učijo preko čutil, ob sodelovanju in sporazumevanju s sošolci.

Igra je metoda dela, ki se jo poslužujem največ, saj se mi zdi, da je tako učenec celostno vključen vanjo in jo z veseljem opravi. Vsaka igra mora imeti jasno določen cilj in vzgojno-izobraževalni učinek. Učenec mora biti seznanjen z njeno vsebino, pravili in potekom. Najraje se didaktične igre poslužujem pri ponavljanju, utrjevanju določene učne snovi. Večinoma so didaktične igre pripravljene v povezavi z gibanjem na prostem.

Večino didaktičnih iger izdelam sama. Povezovanje preko različnih socialnih omrežij je omogočilo izmenjavo primerov dobre prakse med učitelji v Sloveniji kot tudi v tujini. Strukturirani tečaji, ki se jih lahko udeležimo v Sloveniji, tujini ali preko računalnika, so omogočili večjo prepoznavnost na določenih področjih. Učitelji, ki se želimo na določenem področju izpopolniti, nadgraditi, ki iščemo nove ideje za drugačne oblike dela, so le te bolj dostopne kot so bile pred leti.

Želim predstaviti dve aktivnosti.

Prva aktivnost, se lahko uporablja za spoznavanje nove učne snovi ali za utrjevanje oziroma ponavljanje že usvojenega znanja. Učenci se na prostem razdelijo v skupine. Da so skupine heterogene poskrbi učitelj. Pri izvedbi te aktivnosti potrebujemo piši briši tablico ali pa list papirja s svinčnikom, oštevilčene postaje z obravnavano temo in vprašanja. To aktivnost sem večkrat obravnavala pri pouku spoznavanja okolja na različne teme. Opisala jo bom na primeru obravnavane teme Slovenija. Pripravimo lahko različno sodo število učnih postaj. Odvisno od cilja učne ure. Načeloma pripravim približno 10 postaj, ki so označene s številkami od 1-5. Temo Slovenija sem razdelila na 5 delov (splošne informacije, narodna manjšina, državni simboli, denar, zemljevid Slovenije). Na postaji številka 1 učenci dobijo v roke list, na katerem so zapisane določene splošne informacije o Sloveniji. Le te si preberejo. Vloge v

skupini si lahko tudi določijo. Načeloma učenci sami ugotovijo strategijo, tekom kroženja po postajah, ki jim najbolj ustreza, da so pri delu uspešni. Po določenem času, se na moj znak učenci premaknejo k naslednji postaji. Na listku na zadnji strani imajo narisano ali zapisano na kakšen način se morajo gibati.

Do naslednje postaje se kot skupina premikajo kot piše na listku. Pri naslednji postajo jih čaka vprašanje o tem, kaj so prebrali na prejšnjem listku. Teh vprašanj je lahko več. Skupina se ne sme vračati nazaj na prejšnjo postajo ampak lahko na list papirja ali tablico zapišejo le to, kar so si zapomnili. Skupina se premika po dogovorjeni poti. Tudi na listkih z vprašanji imajo na zadnji strani napisano ali narisano živ

Učenje v gozdu

Andreja Škulj

OŠ Toneta in Franceta Kralja Dobrepolje, vrtec Ringaraja

Področje: Trajnostni razvoj in učenje na prostem

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Gozd je prostor in okolje, ki nas s svojo mogočnostjo, edinstvenostjo a hkrati preprostostjo in nežnostjo vabi, kliče in spodbuja, da skozenj sprejemamo, se učimo, rastemo in zorimo.
Gozd nas s prepletom energij, obdanih s skrivnostno močjo vabi, da se mu približamo, da čutimo povezanost narave in človeka, ter da se znamo ustaviti, se umiriti ter prisluhniti naravnim zvokom, vonju in okusom.
Naravno okolje in vsa živa bitja, ki jih v njem najdemo in spoznamo, nas učijo, da znamo sprejemati naravne danosti, jih ceniti, spoštovati ter sprejemati v vsej njihovi veličini. Ljudje imamo možnost, da se v gozdu umirimo, prisluhnemo samemu sebi, se učimo, raziskujemo in sprejemamo.
Razvoj otroka, ki zajema senzorni sistem, motorični razvoj, senzorno-zaznavni razvoj, procesne veščine, komunikacijske veščine, vsakodnevne življenjske veščine ter kognicijo so med seboj razvojno povezane, zato je pomembno, da se razvoj osnovnih spretnosti in veščin ter kognitivnih sposobnosti medsebojno prepleta. Pomembno je zavedanje, da so za otrokov razvoj izrednega pomena čutni vtisi, kjer pa ga imajo otroci v gozdu v izobilju, če le imajo možnost in priložnost, da se mu približajo in začutijo njegovo skrivnostnost.
Otrok v gozdu na najbolj spontan način aktivira vsa čutila in jih stimulira. Ob gibanju, raziskovalni igri in učenju v gozdu poteka razvoj otroka na najvišji možni stopnji, kjer vključujemo tudi razvoj intelekta, ki zajema vsa področja kognicije.
V gozdu imamo izjemne možnosti, da usmerjamo otrokovo pozornost k vsem petim čutilom (voh, tip, sluh, okus in vid) in njihovi vlogi, če le otrokom omogočimo raziskovanje in osvobodimo njihove roke.
Gozd, kot učilnica na prostem ponuja, da se vedno znova učimo, razvijamo in bogatimo, zlasti pa naj bo to vodilo za otroke predšolskega obdobja, kjer se postavljajo in utrjujejo gradniki celotnega razvoja posamenika.

Kdor bere, zmaguje!

Dušanka Štamfelj

OŠ Vavta vas

Področje: Spodbujanje bralne pismenosti pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Kot šolska knjižničarka opažam, da pri učencih upada zainteresiranost za knjigo in branje. Vsako leto je manj bralcev v šolskih klopeh, ki bi v svojem prostem času brez zunanje prisile vzeli v roke knjigo in brali. Zato se mi zdi zelo pomembno motivirati učence k branju, jim pokazati, da je branje lahko koristno in zabavno. Da bi bila uspešnejša pri tem, sem upoštevala še dejstvo, da se otroci zelo radi igrajo družabne igre, družijo z vrstniki in se gibajo na svežem zraku. Zato sem pripravila veliko igralno igro na prostem na temo knjige. K igri sem povabila učence 4. in 5. razredov, ki so končali bralno značko. Na primernem prostoru zunaj šole sem na tla položila barvaste telovadne obroče, ki so tvorili igralno polje igre. V obročih so bile naloge, povezane z branjem in knjigami: pantomima knjižnega junaka, opisovanje književnega prostora, ugotavljanje naslova knjige po prebranem odlomku in izmišljeno nadaljevanje zgodbe. Učenci so se razdelili v skupine. Vsaka skupina je določila svojega igralca, ki se bo premikal po igralnem polju. Igralci so metali igralno kocko, se premikali po polju in brali naloge svoji skupini. Skupina je morala zelo dobro sodelovati, da je povedala pravilno rešitev in si tako zagotovila met kocke v naslednjem krogu. Če skupina ni prišla do pravilne rešitve, enkrat ni metala igralne kocke. Zmagala je skupina, ki je prva prišla do cilja. Na koncu jih je čakala še nagrada: bralni kotiček na svežem zraku. Učence so zunaj čakale škatle s knjigami in revijami iz šolske knjižnice ter blazinice za sedenje. Skupina, ki je prva končala igro, je lahko uporabljala bralni kotiček dlje kot skupina, ki še ni končala z igro.

Na gozdni stezi smo našli...

Nataša Štebe

OŠ Mengeš

Področje: Spodbujanje bralne pismenosti pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

V letošnjem šolskem leto sem se pri prvošolcih v začetku šolskega leta srečala z zelo kratko pozornostjo in nezainteresiranostjo poslušanja pravljic. V programu pri spoznavanju okolja je bila ravno tema Kdo sem jaz in bi se učenci s pomočjo ogledala opisovali kakšen je njihov zunanji izgled. Prišla sem na idejo, da to povežemo s pravljico Zrcalce. Tako z vzgojiteljico to medpredmetno izvedeva v bližini šole na eni izmed poti na Mengeško kočo. Učenci na poti najdejo najprej eno ogledalo, nato še več ogledal, skritih ob poti. Spraševali so se, kdo jo to izgubil. Ali pa jim je mogoče kakšen palček nastavil. Po poti naprej smo v ogledalu opazovali naravo. Kmalu pa smo malo naprej ob drevesu pri klopci našli knjigo Zrcalce. Zopet je sledilo navdušenje učencev, hitro smo se posedli na tla, jaz pa sem jim prebrala pravljico. V tem trenutku sva bili z vzgojiteljico presenečeni, kako zbrano so poslušali in zraven sodelovali pri pripovedovanju. Zato sva se odločili, da poskusiva enkrat na teden izvesti pravljično uro v gozdu in jo medpredmetno poveževa z drugimi dejavnostmi.

V naši gozdni učilnici nas je tako med igro presenetil zajček, ki se je izgubil na poti iz šole domov. Ugotovili smo, da je šel domov po bližnjici in ne po običajni poti. Na srečo je mimo pritekla tudi veverica, ki ga je želela pospremiti domov, ampak zajček ni poznal naslova. Učenci so mu pomagali z namigi, da bi se spomnil kakšnih posebnih znakov, ki so na poti do njegovega doma. Vendar ni nič pomagalo, samo jokal je, ker je pogrešal starše. S pomočjo srake, pa smo rešili uganko in zajček je varno prišel do svojega doma. Ob tem smo spoznali, kako pomembno je poznati svoj naslov in morda tudi eno telefonsko številko. Otroci so se predstavili s svojimi osebnimi podatki in večina je že poznala svoj naslov. Za zaključek smo naredili še knjigo o pravljici Zajček se je izgubil. Otroci so tako ob slikah pravljico pripovedovali še doma.

Končno smo nekega dne na sprehodu našli knjigo o palčkih (Palček Volanček). Bila je pa kar dobro skrita v luknji pod skalo. Še dobro, da smo bili žejni in smo malo postali ob tej skali. Ker so otroci po naravi zelo radovedni in jih predvsem luknje še posebno privlačijo smo našli ta zaklad, drugače bi knjigo zagotovo zgrešili.

Tako je bila skrivnost končno razvozlana. Vse namige, ki smo jih do sedaj našli v gozdu so nam nastavili palčki. In še naprej so se trudili, da smo vsakič našli kakšen nov izziv. Močno upamo, da jih nekega dne zares srečamo.

Trajnostna vzgoja otrok za trajnostni razvoj

Eva Tomšič

OŠ Šmartno

Področje: Trajnostni razvoj in učenje na prostem

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Članek o trajnostni vzgoji otrok za trajnostni način življenja se osredotoča na načine, kako slovenske šole predvsem že v zgodnjih letih izobražujejo otroke o ekologiji in trajnostnem razvoju. Cilj teh prizadevanj je otrokom omogočiti, da postanejo ozaveščeni in odgovorni posamezniki, ki se zavedajo svojega vpliva na okolje. Vzgoja poteka preko praktičnih dejavnosti, kot so sprehodi v naravi, vrtnarjenje ter ustvarjanje umetnosti iz recikliranih materialov, kar otrokom omogoča, da na preprost način razumejo naravne procese in izzive, s katerimi se srečuje planet.

Članek izpostavlja pomembnost odgovorne uporabe naravnih virov, primernosti ločevanja odpadkov in ponovne uporabe materialov. Otrokom se razlaga, kako delujejo ekosistemi ter kakšne posledice ima onesnaževanje na živa bitja, kar prispeva k razumevanju medsebojne povezanosti živih in neživih elementov narave. S prepletanjem različnih trajnostnih vsebin so zastavljeni specifični cilji, med drugim tudi spoznavanje vpliva človeka na naravo, odgovorno ravnanje z odpadki ter spoštovanje življenjskih oblik.

V sklopu trajnostne vzgoje se otroke uči tudi o pomenu pitne vode in grožnjah, ki jih predstavlja njeno onesnaženje. V članku predstavim številne aktivnosti, kot so branje knjig o vodi, izdelava plakatov o skrbi za vodo ter obisk vodnih virov, kar spodbuja otrokovo zavedanje o pomenu vode za življenje.

Z učenjem o onesnaževanju tal in reciklaži odpadkov otroci razumejo, kako njihova dejanja vplivajo na okolje. Dejavnosti, kot so obisk ekoloških otokov in šola v naravi, dodatno poglabljajo njihovo znanje o trajnostnem razvoju. Vzgoja za trajnostno mobilnost je še en ključni vidik, kjer učence spodbujamo k uporabi okolju prijaznih prevoznih sredstev.

Poleg izobraževalnih aktivnosti je poudarjen tudi pomen zgleda odraslih, saj otroci najlažje usvojijo trajnostne vrednote, če jih vidijo uresničene v praksi. Cilj je, da otroci, ki odraščajo v okolju, ki spodbija trajnost, kot odrasli sprejemajo trajnostne odločitve, kar je ključnega pomena za prihodnje ohranjanje planeta.

Članek hkrati opozarja na nujnost, da se učitelji in starši zavedajo svoje vloge pri oblikovanju trajnostnih navad pri otrocih, kar vključuje natančno načrtovanje vsakodnevnih ravnanj in vključevanje trajnostnih praks v vsakdanje življenje. Tako otroci postajajo ne le pasivni opazovalci, temveč aktivni udeleženci v procesu varovanja našega okolja.

Gozd kot učilnica: Priložnost za inovativne pedagoške pristope

Urša Urbanija

OŠ Mengeš

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Delavnica na prostem

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Učenje zunaj klasičnega šolskega prostora omogoča avtentične izkušnje, ki poglabljajo znanje, krepijo raziskovalni duh in razvijajo spoštovanje do okolja. Gozd je idealno učno okolje, saj pri učencih spodbuja čutno zaznavanje, gibanje, sodelovanje in radovednost. V nadaljevanju predstavljam primer gozdne učne aktivnosti, ki je medpredmetno povezala naravoslovni, družboslovni, likovni, matematični in jezikovni vidik. Posebna pozornost je bila namenjena pripravi, delu po skupinah in gozdnem bontonu.

Učenci drugega razreda so preko opazovanja dreves iskali pridevnike, z iskanjem odpadnega naravnega materiala reševali matematične naloge, kot so štetje, merjenje in razvrščanje. Na koncu so iz zbranega materiala ustvarili likovno umetnino in kot zanimivost simbolično oblikovali obseg najdebelejše smreke v Sloveniji. Opazila sem, da so imeli učenci nekaj težav pri sodelovanju in razvrščanju v skupine, vendar so izkazali veliko raziskovalno radovednost in natančnost pri opazovanju. Pouk v naravi se je izkazal kot učinkovit in zabaven, čeprav zahteva prilagajanje in postopno uvajanje učencev v drugačen način poučevanja. Uporabljene so bile sodobne učne metode, kot so izkustveno učenje, raziskovanje, skupinsko delo in skupna refleksija.

Matematika izza zidov - učimo se zunaj

Urška Valenčič

OŠ Jelšane

Področje: Trajnostni razvoj in učenje na prostem

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Matematika je "nebodigatreba" marsikaterega učenca. Z leti šolanja je vedno bolj nepredstavljiva in učenci velikokrat ne vidijo smisla v učenju vsebin, učijo se jo zgolj kot obveznost, ki jo bodo v življenju redkokdaj potrebovali. Ker pa to ne drži, mora biti pouk matematike usmerjen v povezovanje usvojenega znanja z realnimi situacijami.

Pouk na prostem predstavlja enega od načinov, kako lahko vsebine osmislimo in jih povežemo z realnim življenjem. Učenci so za delo in učenje bolj motivirani, tak način dela jih spodbuja k povezovanju vsebin.

V nadaljevanju se usmerimo na dejavnosti, ki so potekale v bližnji okolici šole. Učenci od 6. do 9. razreda so samostojno ali vodeno, na zabaven in sproščujoč način, v parih z medsebojno pomočjo, reševali matematične probleme vsakdanjih situacij. Pri tem so si pomagali z različnimi učnimi in drugimi pripomočki, morebitne težave pa rešili z učiteljevo pomočjo. Učenci so zastavljene naloge reševali zagnano in uspešno.

Z opisano vsebino smo učencem zagotovili kakovostno izobraževanje ter spodbujali možnosti vseživljenjskega učenja za vsakogar.

Cilj aktivnosti je prenos in uporaba znanja v vsakdanjem življenju

Uporaba zunanjega prostora predstavlja pomembno dodano vrednosti celovitejšega učenja. Učenci so bolj motivirani, odgovorni, si med seboj pomagajo in sodelujejo, med učenjem se veliko gibljejo, ves čas pa so v stiku z naravo, ki je vir znanja, čustev in navdiha.

Pot do branja v naravi

Maja Vičič Jagodnik

OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica

Področje: Spodbujanje bralne pismenosti pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

V času digitalne dobe je zagotovo težje motivirati otroke za branje. Vendar ne moremo mimo dejstva, da je danes branje morda pomembnejše kot kadarkoli prej, saj je ključ do izobrazbe (Newman, 2017). Branje je proces, ki se začne v domačem okolju in ga v šoli sistematično nadaljujemo.

Na razvoj učenja branja vplivajo zaznavne, grafomotorične in spoznavne sposobnosti posameznika (Zrimšek, 2003).

Učenje branja je za otroka velik napor, saj mora vzpostaviti povezavo med črkami na papirju in izgovorjenimi glasovi ter povezati besede s predstavo o predmetu. Za branje je pomembno razlikovanje in prepoznavanje črk, členitev besed na glasove, usmeritev pozornosti, fiksacija pogleda, gibanje oči, zaporedno predelovanje informacij – prepoznane črke spremeniti v glasove v določenem zaporedju in pravilna artikulacija glasov (T. Žerdin, 1989, v Zrimšek, 2003). Dober bralec poleg vsega zgoraj naštetega razume smisel in pomen besed, povedi in besedila nasploh. To znanje vnaša v lastne izkušnje in s tem sproži globlje razumevanje snovi (Golli, 1991).

Omenjene dejavnosti zlogovanja, glaskovanja in na koncu tudi branje smo izvajali zunaj v neposredni okolici šole v različnih letnih časih. Naravnim materialom smo določali število zlogov, nato iskali prve in zadnje glasove, jih postavljali na polja z enakim začetnim/končnim glasom ter urili branje na različnih zelenih površinah v okolici šole (igrala, zelenica, učilnica na prostem).

Poleg učiteljev so tudi starši tisti, ki otroku pomagajo ohranjati navdušenje nad branjem. Newman (2017) trdi, da se vloga staršev pri opismenjevanju z vstopom v šolo nadaljuje, da morajo budno in pozorno spremljati otrokov bralni napredek ter doma vaditi. Raziskave kažejo, da lahko vsi otroci postanejo bralci, če so deležni dovolj podpore in spodbude (prav tam). Uporaba tehnoloških naprav in branje lahko gresta z roko v roki. Živimo namreč v času, ko je dobro obvladati obe vrsti spretnosti. Pomembno je le, da ju znamo pravilno in preudarno dozirati. Tako smo tudi mi v naravnem okolju brali s pomočjo aplikacije Kobi.

Motivacija učencev za branje je izredno visoka, saj nestrpno pričakujejo del dneva, ko je na vrsti branje. V vremensko neugodnih razmerah beremo v različnih prostorih šole (v učilnici pod mizami, v bralnem kotičku na mehki odejici, v skritih kotičkih knjižnice …).

Moč narave (šumenje potoka, rahel piš vetra, žvrgolenje ptic, svež zrak …) ustvarja enkratno vzdušje in neponovljive pogoje za branje. In vredno jih je izkoristiti.

Iskanje zakopane zgodbe

Alenka Zapušek

OŠ Gradec, POŠ Jevnica, Jevnica 33, Kresnice

Področje: Spodbujanje bralne pismenosti pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Prvine

Učenje na prostem ima številne pozitivne učinke. Sprememba okolja in stik z naravo povečata zanimanje ter motivacijo učencev. Aktivnosti na prostem so dinamične, vključujejo gibanje ter prispevajo k boljši koncentraciji in počutju. Svež zrak poživi, gibanje pa zmanjšuje stres.
Skupinsko delo spodbuja komunikacijo, sodelovanje in socialni razvoj. Učenci se učijo poslušanja, izražanja mnenj ter spoštovanja. Naravno okolje omogoča opazovanje, eksperimentiranje in delo z naravnimi materiali, kar pripomore k boljšemu razumevanju učne snovi. Spodbuja tudi ustvarjalnost, razmišljanje izven okvirjev in razvoj domišljije.
Veliko dejavnosti lahko prenesemo iz učilnice na prosto. Ena izmed njih je branje, ki ga z ustreznimi metodami in oblikami dela prilagojenimi starosti učencev popestrimo in naredimo bolj zanimivega.
Branje je proces pretvarjanja simbolnega zapisa (črk, številk in znakov) v ustno sporočilo. Predstavlja temeljno veščino za osebni razvoj in uspešno sporazumevanje. Bralne zmožnosti se pri večini otrok spontano začnejo razvijati že v predšolskem obdobju. Načrtno in sistematično branje pa se pri večini začne z vstopom v šolo, ko učenci postopoma usvajajo prepoznavanje, razumevanje in samostojno dekodiranje zapisanega jezika.
V šoli se srečajo z učenjem črk in prvimi bralnimi strategijami. Pred začetkom vaj za fonološko zavedanje lahko izvajajo aktivnosti za razvoj govornih organov, kot so pihanje milnih mehurčkov ali oponašanje zvokov iz narave (bzzzz, šššš, hu hu) v povezavi z gibanjem. V začetku šolskega leta je dobro nameniti veliko časa fonološkemu zavedanju. Z učenci delamo različne vaje za prepoznavanje glasov (iskanje začetnega ali končnega glasu v besedah, prirejanje slike določenemu glasu, štetje glasov).
Primer vaje za fonološko zavedanje za prvi razred, ki jo lahko izvajamo na prostem. Učenci na asfalt s kredo narišejo tri zaporedna polja. Na levi strani označijo začetek (rumena črta), nato pa s skoki v ustrezno polje pokažejo položaj določenega glasu v besedi: začetek, sredina ali konec.
Učenci v tem obdobju že poznajo skoraj vse velike tiskane črke. Za urjenje branja smo izvedli dejavnost Iskanje zakopane zgodbe. Besede iz zgodbe so bile skrite v mivki. Učenci so jih poiskali, sestavili zgodbo, ji dodali konec in jo likovno upodobili z naravnimi materiali. Skrivnostnost zgodbe jih je zelo motivirala. Z veseljem so brali besede in povedi. Med seboj so se dogovarjali in uspešno odkrili zakopano zgodbo.

Poučevanje angleščine na prostem v 1. triletju

Nastja Zidanšek

OŠ Gorica pri Slivnici, Podružnična OŠ Prevorje

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

Učenje tujega jezika je v zgodnjem otroštvu najbolj učinkovito, kadar poteka na način, ki posnema naravni proces usvajanja maternega jezika. Otroci se jezika najlažje učijo skozi igro, glasbo, gibanje ter bogat slušni vnos, saj tak način spodbuja njihovo naravno radovednost, motivacijo in ustvarjalnost. Učenje jezika v zgodnjem obdobju ne poteka le z usvajanjem posameznih besed, temveč prek celostnega doživljanja jezika v različnih kontekstih. Pomemben del tega procesa predstavlja didaktična igra, ki omogoča spontan in sproščen način učenja. Otroci skozi igro pridobivajo novo besedišče, osvajajo jezikovne strukture, razvijajo komunikacijske spretnosti ter krepijo socialno interakcijo. Ključnega pomena je tudi oblikovanje spodbudnega učnega okolja, kjer se otroci počutijo varno in samozavestno, kar jim omogoča lažje izražanje v tujem jeziku brez strahu pred napakami.
Izjemno koristno je tudi poučevanje jezika v naravnem okolju – na igrišču, travniku ali v gozdu. Narava ponuja otrokom več možnosti za gibanje, opazovanje in doživljanje sveta, kar vpliva na večjo sproščenost, boljšo koncentracijo ter večje veselje do učenja. Učenje tujega jezika na prostem omogoča avtentične situacije za uporabo jezika in je odlična priložnost za medpredmetno povezovanje. Tovrstni pristop predstavlja dragoceno dopolnilo klasičnemu pouku, saj otrokom omogoča več svobode, raziskovanja in sodelovanja. V nadaljevanju bom predstavila nekaj dejavnosti, ki jih sama redno vključujem v pouk angleščine v vseh treh razredih prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja, tako na matični kot na podružnični šoli.

Moj zaklad

Barbara Zupančič

Vrtec Jarše, Rožičeva 10, Ljubljana

Področje: Spodbujanje bralne pismenosti pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

POVZETEK

Zgodnje otroštvo je obdobje intenzivnega razvoja govora in jezika. Jezik ni le orodje za sporazumevanje, ampak je ključen za mišljenje, samopodobo, izražanje čustev in gradnjo odnosov. Ob tem se vedno pogosteje pojavlja vprašanje, kako okolje – še posebej narava – vpliva na ta razvoj. Pristop, ki združuje naravno okolje z učenjem jezika, pri čemer narava ni le ozadje, temveč aktivni dejavnik v razvoju otrokovega govora podarja pomen strukturiranih pristopov za učinkovito uporabo naravnega okolja kot orodja za jezikovni razvoj. Otroci med tretjim in šestim letom starosti doživijo pomemben napredek v razvoju. V tem času se hitro širi njihovo besedišče, povedi postajajo daljše in bolj zapletene, razvija se sposobnost pripovedovanja zgodb, razumevanje pomena ter uporaba jezika v različnih socialnih kontekstih. Jezik se prepleta z mišljenjem, socialnim vedenjem, čustvi in igro. Zato je ključnega pomena, da je okolje, v katerem otroci preživijo velik del dneva, bogato z jezikovnimi spodbudami – in narava ponuja prav to. V prvem delu članka zato povzemam teoretična spoznanja, ki so me spodbudila za izvedbo dejavnosti s povdarkom na področju jezika v oddelku predšolskih otrok, starih 3-4 leta.

Po poteh kulturne dediščine

Klavdija Živko Pal

Prometna šola Maribor, Srednja prometna šola

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

V prispevku predstavljamo primer projektnega dne, kjer povežemo podjetništvo, trajnostni razvoj, snovno in nesnovno dediščino ter se učimo na prostem. Projektni dan je bil izpeljan za dijake 3. letnikov srednjega strokovnega izobraževanja, podkrepljen s strokovnimi vsebinami, ob podpori sodobno informacijsko - komunikacijske tehnologije. Osrednja tema je bila dediščina kulturnih in učnih poti, ki ni mišljena le kot fizična pot, temveč pot tradicije.
Osnova je bila Čevljarčkova pot po Mariboru, ki smo jo za potrebe dijakov razširili in nadgradili s pridobivanjem dodatnih strokovnih znanj. Pot nas je vodila skozi staro mestno jedro in nas popeljala skozi bogato dediščino obrti in poklicev. Nekatere med njimi najdemo še danes. Spoznali smo legendo o pogumnem čevljarčku, ki je preoblečen v turškega vojaka, leta 1532 rešil mesto Maribor pred Turki. Obudili smo poznavanje in pomen stavbne dediščine Maribora ter vlogo in pomen dragocenih znanj, spretnosti in veščin, ki so se na območju Maribora in okolice ohranila vse do danes. Dijaki so sami načrtovali pot, s pomočjo sodobne tehnologije poiskali informacije o pomembnejših stavbah, jih na poti skozi mestno jedro predstavljali svojim vrstnikom ter jim pripravljali naloge in uganke pri vsakem postanku. Vsaka stavba je povezana s kakšnim poklicem iz preteklosti in mnogi med njimi so povezani s podjetniško žilico. Za raziskovanje in pridobivanje podatkov so dijaki uporabljali različne aplikacije s katerimi so evidentirali in identificirali stavbe ter pridobivali koristne informacije o starih znanjih, obrteh, veščinah in poklicih. Dijaki so uporabljali portal eDediščina, portal DEDI, dikd.si in druge.

Zgodba iz samostalnikov

Tomaž Žugelj

OŠ Metlika

Področje: Sodobni didaktični pristopi pri učenju na prostem.

Predstavitev v predavalnici

Datum predstavitve: 26. 6. 2025, CŠOD Gorenje

V današnjem času, ko pouk večinoma poteka v zaprtih prostorih, se z učenci 5. razreda večkrat odpravimo ven in dejavnosti izvedemo na prostem na ploščadi in zelenici pred šolo. Delo v naravnem okolju, v primerjavi z delom v razredu, omogoča učencem neposreden stik z naravo, uporabo konkretnega materiala in veliko prostora za ustvarjalno in inovativno izvajanje dejavnosti.
Za izvedbo učenja na prostem sem izbral 5. razred, pri predmetu slovenščina, s poudarkom na utrjevanju jezikovnih vsebin – natančneje samostalnika in pridevnika. Tip učne ure je bil namenjen utrjevanju že usvojene snovi.
Učenci so bili razdeljeni v skupine in so reševali naloge na delovnem listu, na katerem so bile tri naloge:

- Pri prvi nalogi so učenci morali v okolici šole poiskati čim več samostalnikov, pri čemer je vsak samostalnik moral ustrezati eni črki abecede. Samostalnike so položili na abecedni list, ki smo ga predhodno pripravili v razredu. Če samostalnika niso našli, so vzeli majhen beli listek in nanj napisali samostalnik, ter listek položili na abecedni list.
- Pri drugi nalogi so k vsakemu samostalniku poiskali ustrezen pridevnik ter oboje zapisali v zvezek za slovnico.
- Pri tretji nalogi pa so izmed najdenih samostalnikov izbrali deset besed in iz njih sestavili kratko domišljijsko zgodbo, ki so jo prav tako zapisali v zvezek.

Učenci so naloge izvajali sproščeno in z veliko mero zavzetosti. Med njimi je vladalo pozitivno vzdušje in visoka motivacija za delo. Delo v skupinah se je izkazalo za zelo učinkovito, saj so učenci sodelovali, si med seboj pomagali ter ob delu na prostem doživeli učenje kot prijetno in ustvarjalno izkušnjo.